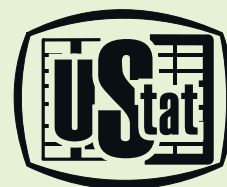

URZĄD STATYSTYCZNY W GDAŃSKU
STATISTICAL OFFICE IN GDAŃSK

ROLNICTWO w województwie pomorskim w 2013 r.

AGRICULTURE in Pomorskie Voivodship in 2013

URZĄD STATYSTYCZNY W GDAŃSKU
STATISTICAL OFFICE IN GDAŃSK

ROLNICTWO
w województwie pomorskim w 2013 r.

AGRICULTURE
in Pomorskie Voivodship in 2013

ZESPÓŁ REDAKCYJNY**EDITORIAL BOARD****Przewodniczący****President**

Jerzy Auksztol

Redaktor główny**Editor-in-chief**

Małgorzata Buńko

Członkowie**Members**

Gabriela Adamska-Szreder

Beata Bojarska

Anna Borkowska

Wiesława Bryłowska

Katarzyna Iłjaszczuk

Urszula Kędzior

Zofia Kopaczyńska

Elżbieta Metelska

Magdalena Poleszuk

Aleksandra Sarnowska

Tłumaczenie**Translation**

Małgorzata Kruszewska

Projekt okładki**Cover design**

Małgorzata Kloz

Skład komputerowy**Typesetting**

Magdalena Wojdyńska

WYDAWCA**EDITOR**

Urząd Statystyczny w Gdańsku

Statistical Office in Gdańsk

ul. Danusi 4, 80-434 Gdańsk

tel. 58 768-31-00, 58 768-31-30

fax 58 768-32-70,

e-mail: SekretariatUSGDK@stat.gov.pl

<http://gdansk.stat.gov.pl>**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła*****When publishing SO data
please indicate source***

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu kolejne wydanie publikacji *Rolnictwo w województwie pomorskim*. Źródło danych do opracowania stanowiły zbiorcze wyniki ze sprawozdawczości i badań reprezentacyjnych, szacunki i oceny rzeczoznawców szczebla terenowego oraz wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Ponadto, w celu pełniejszego zobrazowania dynamiki zmian cen produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach, wykorzystano miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankietatorów Urzędu Statystycznego.

Na opracowanie składają się uwagi metodyczne zawierające definicje podstawowych pojęć i wskaźników, synteza wyników badań wzbogacona prezentacją graficzną wybranych zjawisk oraz część tabelaryczna. Dane zawarte w tablicach ujęto w siedmiu rozdziałach tematycznych obejmujących gospodarke ziemią, produkcję rolniczą, skup i ceny produktów rolnych, a także wyposażenie rolnictwa w niektóre środki produkcji.

Przyjęta w opracowaniu terminologia, zastosowane klasyfikacje i grupowania danych umożliwiają ich wykorzystanie do porównań z danymi ogólnokrajowymi i innymi województwami. Całość prezentowana jest w wersji polskiej i angielskiej.

Oddając do rąk Państwa *Rolnictwo w województwie pomorskim w 2013 r.* wyrażam nadzieję, że publikacja stanowić będzie cenne źródło informacji oraz zaspokoi potrzeby informacyjne szerokiego grona czytelników zarówno w kraju, jak i za granicą.

Jerzy Auksztol
Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Gdańsku

Gdańsk, lipiec 2014 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents a successive edition of Agriculture in Pomorskie Voivodship.

Presented data were obtained on the basis of aggregates reporting results, sample surveys results and estimates and evaluations of local experts as well as results of Agricultural Census 2010. Moreover, to more fully present the dynamic of prices changes of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces, monthly price quotations provided by a network of the Statistical Office interviewers were used.

The elaboration consists of the methodological notes which contain essential definitions of concepts and indicators, synthesis of results of surveys enriched with graphs as well as statistical tables. Data in tables are grouped in 7 thematic chapters including land use, agricultural output, procurement and prices of agricultural products and equipment of agriculture in selected means of production.

The applied terminology, classifications and data grouping allow for comparisons with the country and regional data. The whole work is bilingual - presented to you in Polish and English version.

Presenting you Agriculture in Pomorskie Voivodship in 2013 I hope it would be an indispensable source of information and will meet information needs of the large group of readers both in Poland and abroad.

*Jerzy Auksztol
Director of Statistical Office
in Gdańsk*

Gdańsk, July 2014

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	4
Objaśnienia znaków umownych	6
<i>Symbols</i>	
Skróty	6
<i>Abbreviations</i>	
Uwagi metodyczne	7
<i>Methodological notes</i>	
Wyniki badań – synteza	14
<i>Results of the surveys – synthesis</i>	24
Wykresy	
<i>Charts</i>	
Tablice	
<i>Tables</i>	

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-)	Zjawisko nie wystąpiło. <i>Magnitude zero.</i>
Zero (0)	Zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>Magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	Zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>Magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (•)	Zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>Data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	Wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>Not applicable.</i>
„W tym” "Of which"	Oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>Indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	Used in figures represents the decimal points.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>	cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
mln	milion <i>million</i>	dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>	poz.	pozycja
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>	pkt	punkt
kg	kilogram <i>kilogram</i>	p.proc.	punkt procentowy
dt	decytona <i>deciton</i>	ust.	ustęp
t	tona <i>tonne</i>	Dz. U.	Dziennik Ustaw
ha	hektar <i>hectare</i>	m.in. <i>i.a.</i>	między innymi <i>among others</i>
l	litr <i>litre</i>	np. <i>e.g.</i>	na przykład <i>for example</i>
Nr <i>No.</i>	numer <i>number</i>	tj. <i>i.e.</i>	to jest <i>that is</i>
°C	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	r. <i>y</i>	rok <i>year</i>
ww	wyżej wymieniony	EUROSTAT	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
itp. <i>etc</i>	i tym podobne <i>et cetera</i>		

UWAGI METODYCZNE

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do której są zaliczane.

2. Dane zostały przedstawione dla ogółem rolnictwa oraz gospodarstw indywidualnych (gospodarstw rolnych osób fizycznych).

3. Dane prezentowane dla województwa odpowiadają poziomowi 2 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685, z późniejszymi zmianami).

4. **Gospodarstwo rolne** - jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR), lub o powierzchni poniżej 1 ha UR (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów:

METHODOLOGICAL NOTES

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the scope of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev.2 in which they are included.

2. Data have been presented for agriculture and private farms (natural persons' individual farms) in total.

3. Data presented for voivodship correspond to level 2 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries of the European Union. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers, dated 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573) replacing the NTS in force until 31 XII 2007, on the basis of the decree of the Council of Ministers dated 13 VII 2000 (Journal of Laws No. 58, item 685, with later amendments).

4. **An agricultural farm** is understood as an organised economic and technical unit with separate management (a user or a manager), conducting agricultural activity.

An agricultural activity includes activity related to cultivation of plants and rearing and breeding of animals, covering: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nurseries, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of animals (cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, fur-covered animals, game kept for slaughter), bees as well as activity consisting in maintaining the land no longer used for production purposes in compliance with good agricultural and environmental conditions (according to the norms).

A natural person's agricultural farm (private farm) is understood as a farm owned or held by a natural person of the area of at least 1.0 ha and more of agricultural land or a farm of the area of less than 1.0 ha, excluding agricultural land, which meets at least one of the thresholds mentioned below:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
  - 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
  - 0,3 ha szkótek sadowniczych i ozdobnych,
  - 0,5 ha warzyw gruntowych,
  - 0,5 ha truskawek gruntowych,
  - 0,1 ha warzyw pod osłonami,
  - 0,1 ha truskawek pod osłonami,
  - 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
  - 0,5 ha chmielu,
  - 0,1 ha tytoniu,
  - 25 m² grzybów jadalnych,
  - 10 sztuk bydła ogółem,
  - 5 sztuk krów ogółem,
  - 50 sztuk świń ogółem,
  - 10 sztuk loch,
  - 20 sztuk owiec ogółem,
  - 20 sztuk kóz ogółem,
  - 100 sztuk drobiu ogółem,
  - 5 sztuk koni ogółem,
  - 50 sztuk samic królików,
  - 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych,
  - 10 sztuk pozostałych zwierząt utrzymywanych dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele),
  - 20 pni pszczelich
- lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy:

- 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za użytkownika gospodarstwa rolnego uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

- 0.5 ha of fruit-bearing trees plantation,
  - 0.5 ha of fruit-bearing shrubs plantation,
  - 0.3 ha of fruit and ornamental nurseries,
  - 0.5 ha of soil-grown vegetables,
  - 0.5 ha of soil-grown strawberries,
  - 0.1 ha of vegetables under cover,
  - 0.1 ha of strawberries under cover,
  - 0.1 ha of flowers and ornamental plants under cover,
  - 0.5 ha of hop,
  - 0.1 ha of tobacco,
  - 25 m² of edible mushrooms,
  - 10 head of cattle in total,
  - 5 head of cows in total,
  - 50 head of pigs in total,
  - 10 head of sows,
  - 20 head of sheep in total,
  - 20 head of goats in total,
  - 100 head of poultry for slaughter in total,
  - 5 head of horses in total,
  - 50 head of female rabbits,
  - 5 females of other fur-covered animals,
  - 10 other animals kept for meat production (such as wild boar, deer, fallow deer),
  - 20 beehives
- or irrespective of the above limits is an organic farm.

An agricultural farm of a legal person or organizational unit without legal status is understood as an agricultural farm held by a legal person or an organization unit without legal personality, the basic activity of which is rated according to the Polish Classification of Activities, to Section A, division 01, group:

- 01.1 – growing of non-perennial,
- 01.2 – growing of perennial plants,
- 01.3 – plant propagation,
- 01.4 – livestock production and breeding,
- 01.5 – cultivation of plants combined with rearing and breeding of animals (mixed agricultural activity),
- 01.6, class 01.61 – service activities supporting plant production (maintaining the lands in compliance with good agricultural and environmental conditions (according to the norms), and also, irrespective of the basic activity classification, when the area of agricultural land per the land cultivated by the entity is 1 ha and more or when livestock is reared and bred.

Holder of an agricultural farm is understood as a natural person or a legal person or an organizational unit without legal personality, actually cultivating the land, regardless of whether as an owner, a leaseholder, or using the land in any other respect, regardless of whether this land is situated in one or in several gminas.

Uwaga

W związku z wprowadzeniem od 2010 r. stopniowych zmian w metodologii badań rolniczych **definicja gospodarstwa rolnego uległa zmianie**. Zgodnie z obowiązującą definicją w 2013 r. nie ujęto posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy użytków rolnych o powierzchni poniżej 1 ha prowadzących działalność rolniczą o małej skali.

Dane za lata 2010-2012 dotyczące powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych ogółem oraz w gospodarstwach indywidualnych zostały przeliczone według nowej definicji gospodarstwa rolnego. W związku z powyższym nie są one porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach publikacji.

5. Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo należące do gospodarstw opuszczonych.

6. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211, z późniejszymi zmianami) - prezentuje się w podziale na:

- powierzchnię pod zasiewami,
- grunty ugorowane,
- uprawy trwałe (w tym sady),
- ogrody przydomowe,
- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe – użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca 2013 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Note

On account of introduction of gradual changes in methodology of agricultural surveys since 2010, **the definition of agricultural farm have been changed**. According to the binding definition owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale have not been included in 2013.

Data for years 2010-2012 concerning agricultural land in agricultural farm in total and in private farms were computed according to the new definition of agricultural farm. Therefore, data are not strictly comparable with the data published in previous editions.

5. Total land area stands for the total area of agricultural land, forest and wooded area and other land, regardless of whether it is owned, leased (with or without contract), cultivated by virtue of the occupancy of a particular post (forester, priest, teacher, etc), common in the part shared by the holder, or land belonging to a deserted household, cultivated by another household.

6. The total area of agricultural land consists of land in good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in good agricultural condition is presented on the basis of a division into:

- sown area,
- fallow land,
- permanent crops (including orchards),
- kitchen gardens,
- permanent meadows,
- permanent pastures.

Other agricultural land – agricultural land not cultivated and not maintained in a good agricultural condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural farm. Sown area does not include the area of nurseries of ornamental trees and shrubs, nurseries of forest trees for commercial purposes, the crops of wicker, and fruit-bearing trees and shrubs outside plantations, as well as any other permanent crops (including Christmas trees) and the area of permanent crops cultivated under cover, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops etc. The area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land, and classified as forests, is not included in this category.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural and environmental condition. It includes the land either entitled or not to area payments (e.g. farms with the area of agricultural land of less than 1 ha). Fallow land also includes land prepared for this year's sowing (e.g. of vegetables), which was not sown or planted as of 1 June 2013, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia sadów to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Powierzchnia łąk trwałych trwałych to grunty pokryte trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, Christmas trees, as well as other permanent crops cultivated under covers.

The area of orchards is the land planted with fruit-bearing trees and shrubs, as well as berries, maintained in a good agricultural condition (including hazel, raspberry and grapevine plantations) and densely planted, including nurseries of fruit-bearing trees and shrubs, provided that their total area is not smaller than 0.10 ha. The areas of strawberry and wild strawberry crops are not included as orchards.

The area of kitchen gardens is the land located usually around the farm residence, often separated from the remaining farm area. It covers the area of crops which mainly serve as self-supplies for the household of the agricultural farm user. Infrequently the crop surplus may be sold. A kitchen garden may cover both agricultural and orchard crops, perennial and non-perennial. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

The area of permanent meadows is the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is mown. In mountainous regions it also includes the area of mown mountain pastures. Meadows should be maintained in a good agricultural condition and mown at least once a year, but the crops do not have to be used for production purposes.

The area of permanent pastures is the land overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is not mown but left for grazing. In mountainous regions it also includes the area of mountain pastures left for grazing and maintained in a good agricultural condition (including permanent pastures not used for production purposes and pastures for extensive grazing, located on mountainous land or at high attitudes with low-class soil, where no fertilization, subsowing, melioration, etc. is performed).

The area of forests and forest land is the area covered with forest plants (forested) or lacking such plants for a temporary period of time (non-forested), as well as land associated with forestry management. This category includes the area of forest nurseries established on forest land and used for own (non-commercial) purposes of the agricultural farm, as well as the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land.

Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

7. Produkcję rolniczą scharakteryzowano za pomocą podstawowych mierników, tj. produkcji globalnej, końcowej i towarowej. Ze względu na dostępność danych informacje w tym zakresie prezentuje się z rocznym opóźnieniem, tj. dla lat 2011 i 2012.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje (ustaloną szacunkowo):

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Produkcja towarowa w poszczególnych grupach podmiotów (gospodarstwa państwowe, spółki, spółdzielnie produkcji rolniczej i gospodarstwa indywidualne) jest pomniejszana o wartość produktów rolnych zakupionych bezpośrednio od innych grup podmiotów gospodarczych, równocześnie produkcja towarowa podmiotów gospodarczych, które dokonują sprzedaży jest powiększona o tę wartość. Produkcja towarowa nie obejmuje obrotów między poszczególnymi podmiotami gospodarczymi zaliczonymi do tej samej grupy podmiotów i sprzedaży produktów rolnych przez spółdzielnie produkcji rolniczej – członkom tych spółdzielni.

8. Wielkość produkcji roślinnej obliczono na podstawie:

- wyników czerwcowych badań reprezentacyjnych (w 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego) w zakresie powierzchni zasiewów,
- wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
- sprawozdań statystycznych z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora prywatnego i publicznego.

The area of other land is the land under buildings, courtyards, ornamental squares and gardens, parks, inland water areas (owned and leased), melioration ditches, areas naturally covered by wicker, marshland, other land (e.g. peatbogs or gravel pits), fallow land (including forested and bushed land), as well as recreation areas (e.g. located around the house, golf courses, etc). Other land also includes the area of agricultural land not used for agricultural purposes and permanently excluded from such use, e.g. agricultural land intended for road or supermarket construction.

7. Agricultural output was characterized using basic measures, i.e. gross, final and market output. Due to data availability, information in this scope is presented with one year delay, i.e., for the years 2011 and 2012.

Gross agricultural output includes (estimated):

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

The value of agricultural market output in the various entity groups (state farms, companies, agricultural production cooperatives and private farms) is decreased by the value of agricultural products purchased directly from other groups of economic entities, at the same time the market output of economic entities which conduct the sale is increased by this value. Market output does not include turnover between individual economic entities included in the same entity group and agricultural product sales by agricultural production cooperatives to their members.

8. Crop output value was calculated on the basis of:

- June sample survey results (in 2010 – results of the Agricultural Census) on sown area,
- sample survey results on yields and production as well as the CSO experts' opinions,
- statistical reports of the state farms, agricultural production cooperatives and companies with a share of private and public sector property.

9. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie waga jest powierzchnią danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Produkcję ziemniaków, warzyw i truskawek ujęto łącznie z produkcją z działek pracowników gospodarstw państwowych i członków gospodarstw spółdzielczych.

10. Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe zbożowe, np. sorgo.

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycy). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie i tytoń.

Uprawy **pastewne** obejmują:

- okopowe (buraki, marchew i kapusta pastewna oraz brukiew, rzepa i inne),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, np. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy,
- kukurydzę na paszę,
- strączkowe pastewne na paszę, łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno.

Pozostałe uprawy to: warzywa, truskawki, łubin gorzki, wysadki okopowych oraz inne, np. wiklina, zioła.

11. Dane o **pogłowie zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości i wyników badań reprezentacyjnych, Powszechnego Spisu Rolnego 2010 oraz szacunków.

12. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w „wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- w „wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną), łącznie z tłuszczami i podrobami (jeżeli tak zaznaczono), za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Od 2011 r. dane dotyczące skupu żywca rzeźnego są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła.

Dane o produkcji i skupie mleka, jaj i wełny obejmują: mleko krowie, jaja kurze i wełnę niepraną owczą.

9. **Yields** are understood as a weight unit's value (dt) of particular agricultural products harvested from the area unit (ha). Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of the given cultivation. Areas of high and low yields (included in the surveys) are taken into consideration as well as areas from which yields were not harvested (because of hailstorm, flood, etc).

To convert green fodder to hay, it was assumed that 5 dt of green fodder = 1 dt of hay.

Potatoes, vegetable and strawberry output was presented together with the output from allotments belonging to public farm workers and members of cooperatives.

10. Data concerning **sown area** refer to particular crop production cultivated in the main yield.

Cereals, unless otherwise stated, are:

- basic cereals: wheat, rye, barley, oats and triticale,
- cereal mixed for grain,
- buckwheat, millet, maize for grain and other cereal, e.g. sorgho.

Consumer pulses group includes peas, beans, broad beans and other edible pulses cultivated for grain (such as chick-peas). Area sown with peas, beans, broad beans etc and designed for harvest before reaching maturity has been included in ground vegetables.

Industrial crops include: sugar beets, oilseed rape and turnip rape, flax (including oilseed flax), hemp and tobacco.

Feed plants include:

- root plants (beets, fodder carrot and cabbage, rutabaga, turnip and others),
- small-seed legumes (including perennial, e.g. clover, lucerne, sanfoil) and other fodder and grass,
- maize designated for feeds,
- pulses for feed including cereal and pulse mixed for grain.

Other plants include: vegetables, strawberries, bitter lupin, green manure, others, i.e., willow, herbs.

11. Data regarding **livestock and animal output production** were compiled on the basis of reports, results of sample survey, Agricultural Census 2010 results and estimates.

12. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

Output of animals for slaughter are presented:

- in "live weight", i.e., by weight for animals before slaughter,
- in "post-slaughter warm weight (WWC)", i.e. converted into meat including fats and – if marked – pluck quantities, applying conversion factors to determine the slaughter yield of several animal kinds.

Since 2011 data concerning procurement of animals for slaughter have not been comparable with data for previous years due to change of the indicator applied to stock count.

Data regarding production and procurement of milk, eggs and wool concern cows' milk, hen's eggs and sheep's greasy wool.

13. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

14. Dane o **cenach skupu** prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

15. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankieterów na celowo wytypowanych targowiskach. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym od 2005 r. dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw.

16. Dane o **ciągnikach** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

17. Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2012/13 dotyczy okresu od 1 VII 2012 r. do 30 VI 2013 r.).

18. Dane w większości tablic zestawiono **według siedziby użytkownika**, tzn. miejsca zamieszkania użytkowników gospodarstw indywidualnych, bądź w miejscu lokalizacji zarządu w przypadku pozostałych gospodarstw; bez względu na miejsce położenia gruntów.

19. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeżeli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu; w 2010 r. – według stanu w dniu 30 VI na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

20. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100%.

13. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities conducting procurement of agricultural products directly from producers based in the voivodship.

14. Data regarding **procurement prices** are presented excluding VAT; they refer to prices paid by economic units conducting procurement of agricultural products directly from agricultural producers. Average prices were computed as a quotient of value (excluding tax on goods and services) and quantity of each agricultural product.

15. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore since 2005 data have not been fully comparable with data in previous years. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of all quotations within the whole country and all voivodships.

16. Data regarding **tractors** concern biaxial and caterpillar tractors.

17. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2012/13 farming year covers the period from 1 VII 2012 to 30 VI 2013).

18. Data in most tables have been compiled according to the **official residence of land holder**, i.e., dwelling place of a private agricultural holding farm or the board seat of other farms, irrespective of the land location.

19. Agricultural land, crop area and livestock – unless otherwise indicated – as of June; were assumed to calculate the volume indicator, in 2010 – as of 30 VI according to the Agricultural Census.

20. Due to electronic data processing techniques, in some cases the sums of the components may differ from “total values” or do not sum up to 100%.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

I. GOSPODARKA ZIEMIĄ

Powierzchnia gruntów ogółem należących do gospodarstw rolnych w 2013 r. wyniosła 843,2 tys. ha i w stosunku do 2012 r. zmniejszyła się o 64,7 tys. ha (o 7,1%). W ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych 86,2% stanowiły grunty gospodarstw indywidualnych, których powierzchnia wyniosła 727,3 tys. ha.

TABL. 1. POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	w ha	w %
Użytki rolne ogółem	738279	100,0
użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	724994	98,2
pod zasiewami	566506	76,7
grunty ugorowane	21432	2,9
uprawy trwałe	5174	0,7
w tym sady	4121	0,6
ogrody przydomowe	588	0,1
łąki trwałe	96008	13,0
pastwiska trwałe	35285	4,8
użytki rolne pozostałe	13285	1,8

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2013 r. wyniosła 738,3 tys. ha i zmniejszyła się w stosunku do 2012 r. o 9,0 tys. ha, tj. o 1,2%. W ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych 725,0 tys. ha (98,2%) stanowiły użytki w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami dotyczącymi zachowania wymogów ochrony środowiska), a 13,3 tys. ha (1,8%) to użytki rolne pozostałe (niebędące w dobrej kulturze rolnej).

W 2013 r. w ogólnej powierzchni użytków rolnych, podobnie jak w latach poprzednich, dominował udział powierzchni zasiewów (76,7%), udział łąk trwałych wyniósł 13,0%, natomiast pastwisk trwałych i gruntów ugorowanych odpowiednio 4,8% i 2,9%.

II. WARTOŚĆ PRODUKCJI ROLNICZEJ

W 2012 r. wzrosła, w porównaniu z rokiem poprzednim, globalna produkcja rolnicza (o 2,7%), na co wpływ miał przede wszystkim wzrost o 7,3% produkcji roślinnej (w tym czasie produkcja zwierzęca zmniejszyła się o 2,4%).

W omawianym roku 53,5% wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie stanowiła produkcja zwierzęca. Wartość produkcji końcowej w 2012 r. w porównaniu z poprzednim rokiem była o 1,2% wyższa, co było wynikiem wzrostu produkcji roślinnej (o 5,9%) i spadkiem produkcji zwierzęcej (o 2,5%).

W analizowanym roku nastąpił wzrost wartości towarowej produkcji rolniczej (o 2,9%), przy czym wartość produkcji roślinnej zwiększyła się (o 7,9%), a wartość produkcji zwierzęcej zmniejszyła się (o 1,0%).

III. PRODUKCJA ROŚLINNA

Warunki agrometeorologiczne

O wysokości plonów zebranych upraw decydują warunki agrometeorologiczne, tj. temperatura powietrza, ilość i rozkład opadów oraz nasłonecznienie. Czynniki te, oprócz zależnych od człowieka (stosowanie nasion kwalifikowanych, środków ochrony roślin, nawożenie), wpływają na rozwój i terminowość wykonywanych prac polowych przez rolników oraz stan i rozwój roślin w poszczególnych etapach wegetacji.

Warunki termiczno-wilgotnościowe panujące na jesieni 2012 r. sprzyjały prowadzeniu przewidzianych w tym okresie prac polowych. Przebieg pogody w październiku i w listopadzie stwarzał dobre warunki dla wzrostu i rozwoju upraw ozimych. Na początku

grudnia 2012 r. odnotowano spadki temperatury powietrza, które przyczyniły się do zahamowania procesów życiowych roślin. Dodatkowe temperatury utrzymujące się przez kilka dni pod koniec 2012 r. i na początku 2013 r. nie spowodowały ruszenia wegetacji. Warunki atmosferyczne panujące w okresie styczeń–marzec 2013 r. nie stwarzały większych zagrożeń dla zimujących roślin. Oziminy znajdowały się w stanie spoczynku zimowego. Okresowo występujące duże spadki temperatury powietrza, dzięki zalegającej dość grubej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały większych strat w oziminach.

Wznowienie wegetacji roślin ozimych w 2013 r. nastąpiło wyjątkowo późno, bo w połowie kwietnia. Do siewów zbóż jarych i sadzenia ziemniaków na wczesny zbiór przystąpiono w II dekadzie kwietnia, tj. około miesiąc później niż w latach poprzednich.

Przeprowadzone obserwacje polowe wykazały, że w 2013 r. uprawy ozime przezimowały zdecydowanie lepiej niż w 2012 r. Na niektórych plantacjach zaobserwowano niewielkie uszkodzenia, których główną przyczyną były pleśń śniegowa i zastoiska wody na przedwiośniu, a w mniejszym stopniu silne mrozy, wahania temperatury i wiatry wysuszające.

W maju warunki agrometeorologiczne były zróżnicowane. Ciepła i słoneczna pogoda występująca w I i II dekadzie maja przyczyniła się do znacznego przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Napływ chłodnego powietrza w III dekadzie miesiąca spowodował przejściowe zwolnienie tempa wzrostu i rozwoju upraw. W tym okresie odnotowano też lokalnie obfite opady deszczu, często o charakterze burzowym.

Korzystne warunki pogodowe (wysoka temperatura i niewielkie opady atmosferyczne) występujące w czerwcu sprzyjały rozwojowi i dojrzewaniu upraw. Zboża jare znajdowały się w fazie początku kłoszenia, a zboża ozime w większości były już w pełni wykłoszone i przekwitnięte. Plantacje rzepaku ozimego również już przekwitły i weszły w fazę zawiązywania tłuszczyn.

Początek lipca był ciepły. W drugiej połowie miesiąca odnotowano znaczny wzrost temperatury. W tym okresie dokonano pierwszych zbiorów zbóż ozimych, głównie jęczmienia, ale również w niewielkiej skali żyta i pszenżyta. Plantacje zbóż jarych znajdowały się w fazie od tworzenia ziarniaków do dojrzałości mlecznej.

Sprzyjające warunki pogodowe (wysoka temperatura powietrza, nasłonecznienie oraz niewielkie sumy opadów) odnotowane w sierpniu wpłynęły na sprawne przeprowadzenie żniw w 2013 r. Na większości plantacji żniwa oraz siewy rzepaku zostały zakończone do końca sierpnia.

We wrześniu trwały prace związane z przedsięwzięciem nawożeniem mineralnym oraz siewem zbóż ozimych. Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu utrzymująca się do drugiej dekady października stwarzała dobre warunki do prowadzenia zbiorów ziemniaków, roślin okopowych i pastewnych.

Korzystne warunki atmosferyczne panujące w listopadzie i grudniu wpłynęły pozytywnie na ukształtowanie i rozwój roślin. Uprawy ozime przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dostatecznie wyrośnięte i rozkrzewione.

Powierzchnia zasiewów

W 2013 r. powierzchnia zasiewów wyniosła 566,5 tys. ha i była mniejsza o 8,8 tys. ha (o 1,5%) w stosunku do 2012 r. Największa powierzchnia zasiewów znajdowała się w gospodarstwach indywidualnych i stanowiła 84,0% ogólnej powierzchni zasiewów (utrzymała się na poziomie roku poprzedniego). W strukturze zasiewów zboża ogółem zajmowały 395,8 tys. ha, grupa roślin przemysłowych – 88,5 tys. ha, rośliny pastewne (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) – 50,4 tys. ha, natomiast powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 19,9 tys. ha, a roślin zaliczanych do grupy „pozostałe” – 9,8 tys. ha.

W stosunku do 2012 r. w ogólnej powierzchni zasiewów udział powierzchni zbóż, ziemniaków, upraw pastewnych i upraw pozostałych zmniejszył się odpowiednio o: 2,3 p.proc., 0,5 p.proc., 1,2 p.proc. i 0,2 p.proc. Zwiększył się natomiast udział powierzchni upraw strączkowych jadalnych (o 0,1 p.proc.) oraz upraw przemysłowych (o 4,1 p.proc.).

Produkcja głównych upraw rolnych

Zboża

W 2013 r. powierzchnia uprawy zbóż ogółem wyniosła 395,8 tys. ha i była o 4,7% mniejsza od notowanej w 2012 r. Plony zbóż ogółem kształtowały się na poziomie 40,0 dt/ha, tj. o 3,2 dt/ha (o 8,7%) wyższym od uzyskanego w roku poprzednim, natomiast ich zbiory wyniosły 1584,7 tys. t, o 56,6 tys. t (o 3,7%) więcej niż w 2012 r.

Łączna powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 377,4 tys. ha – o 6,0% mniej niż w roku poprzednim, natomiast ich plony osiągnęły poziom 40,1 dt/ha, o 2,9 dt/ha (o 7,8%) wyższy od uzyskanego rok wcześniej.

Szacuje się, że w porównaniu z wielkością plonów uzyskaną w 2012 r. prawie wszystkie gatunki zbóż plonowały wyżej lub pozostały na poziomie roku poprzedniego (tylko w pszenicy jarej i mieszankach zbożowych ozimych odnotowano spadek plonu):

↑ pszenica ozima – wzrost o 2,5 dt/ha (o 4,8%),

↑ żyto – wzrost o 0,9 dt/ha (o 3,0%),

↑ jęczmień ozimy – wzrost o 4,6 dt/ha (o 11,9%),

↑ jęczmień jary – wzrost o 1,4 dt/ha (o 4,1%),

- ↑ owies – wzrost o 1,0 dt/ha (o 3,4%),
- ↑ pszenżyto ozime – wzrost o 1,4 dt/ha (o 3,9%),
- ↑ pszenżyto jare – wzrost o 0,6 dt/ha (o 2,1%),
- ↑ kukurydza na ziarno – wzrost o 4,5 dt/ha (o 7,9%),
- ↓ pszenica jara – spadek o 1,8 dt/ha (o 4,4%),
- ↓ mieszanki zbożowe ozime – spadek o 2,1 dt/ha (o 6,2%).

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 1511,7 tys. t, tj. o 1,2% więcej niż w roku poprzednim.

TABL. 2. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW, PLONY I ZBIORY ZBÓŻ

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012 = 100
O G Ó Ł E M			
Powierzchnia w tys. ha	415,4	395,8	95,3
Plony z 1 ha w dt	36,8	40,0	108,7
Zbiory w tys. t	1528,1	1584,7	103,7
W tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI			
Powierzchnia w tys. ha	401,5	377,4	94,0
Plony z 1 ha w dt	37,2	40,1	107,8
Zbiory w tys. t	1493,2	1511,7	101,2

Zboża intensywne (pszenicę, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 236,9 tys. ha, o 10,7 tys. ha mniejszej niż w 2012 r. Udział powierzchni zasiewów zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 62,8%, co oznacza wzrost o 1,1 p.proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Zboża ekstensywne (żyto, owies i mieszanki zbożowe) zasiano na powierzchni 140,6 tys. ha, o 13,4 tys. ha (o 8,7%) mniejszej niż rok wcześniej, a ich udział w powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 37,2% i zmniejszył się o 1,1 p.proc. w stosunku do roku poprzedniego.

Rzepak i rzepik

W 2013 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego łącznie) wyniosła 77,7 tys. ha (w tym 96,8% stanowiły zasiewy rzepaku ozimego) i była większa o 42,3% od notowanej w 2012 r. Plony rzepaku i rzepiku były niższe o 5,2 dt/ha od uzyskanych w poprzednim roku i wyniosły 24,0 dt/ha, natomiast ich zbiory kształtowały się na poziomie 186,4 tys. t, co oznacza wzrost o 26,9 tys. t (o 16,8%) w stosunku do uzyskanych w 2012 r.

TABL. 3. PRODUKCJA RZEPAKU I RZEPIKU

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012 = 100
Powierzchnia w tys. ha	54,6	77,7	142,3
Plony z 1 ha w dt	29,2	24,0	82,2
Zbiory w tys. t	159,5	186,4	116,8

Ziemniaki

W 2013 r. powierzchnia uprawy ziemniaka (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych) wyniosła 20,0 tys. ha i była mniejsza o 14,5% niż w 2012 r.

Warunki pogodowe panujące w 2013 r. były na ogół korzystne dla wegetacji ziemniaków, jedynie opóźniona wiosna spowodowała prawie miesięczne przesunięcie terminu sadzenia ziemniaków. Jednak dobre warunki pogodowe w czerwcu i kolejnych miesiącach spowodowały intensywny rozwój roślin. Ostatecznie plon ziemniaków w 2013 r oszacowano na poziomie 237 dt/ha, o 7,1% niższym od uzyskanego przed rokiem. Zbiory ziemniaków wyniosły 475,7 tys. t i były niższe o 123,1 tys. t (o 20,5%) w stosunku do 2012 r.

TABL. 4. PRODUKCJA ZIEMNIAKÓW^a

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012 = 100
Powierzchnia w tys. ha	23,4	20,0	85,5
Plony z 1 ha w dt	255	237	92,9
Zbiory w tys. t	598,8	475,7	79,5

a Łącznie z ogrodami przydomowymi.

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 10,3 tys. ha i była o 0,4 tys. ha (o 4,0%) mniejsza od notowanej w 2012 r. Warunki pogodowe w omawianym roku, pomimo opóźnionej wiosny, były korzystne dla wegetacji buraka cukrowego i przyrostu masy korzeniowej.

TABL. 5. PRODUKCJA BURAKÓW CUKROWYCH

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w liczbach bezwzględnych		2012 = 100
Powierzchnia w tys. ha	10,7	10,3	96,0
Plony z 1 ha w dt	556	581	104,5
Zbiory w tys. t	595,3	596,9	100,3

Plony buraków cukrowych ukształtowały się na poziomie 581 dt/ha, co oznacza wzrost o 4,5% w stosunku do 2012 r.

Zbiory buraków cukrowych natomiast określono na poziomie 596,9 tys. t, o 1,6 tys. t (o 0,3%) wyższym niż rok wcześniej.

Rośliny pastewne

W 2013 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła 168,5 tys. ha i była mniejsza o 6,4 tys. ha (o 3,7%) od notowanej w roku poprzednim.

Powierzchnia trwałych użytków zielonych zmniejszyła się o 0,6% w stosunku do roku poprzedniego i w 2013 r. wyniosła 131,3 tys. ha. Mniejsza była także powierzchnia polowych upraw pastewnych (o 13,1%), która wyniosła 37,2 tys. ha.

TABL. 6. POWIERZCHNIA PASZOWA

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w tys. ha		2012 = 100
O g ó ł e m	174,9	168,5	96,3
Trwałe użytki zielone	132,1	131,3	99,4
Polowe uprawy pastewne	42,8	37,2	86,9

W porównaniu z 2012 r. w grupie polowych upraw pastewnych odnotowano jedynie wzrost o 10,4% powierzchni uprawy motylkowych drobnonasiennych, przy jednoczesnym spadku powierzchni pozostałych upraw, szczególnie okopowych pastewnych.

TABL. 7. ZBIORY ROŚLIN PASTEWNYCH NA PASZĘ

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w tys. t		2012 = 100
Okopowe pastewne	100,7	23,0	22,8
Strączkowe pastewne	31,3	33,8	107,9
Motylkowe drobnonasienne ^a	448,3	514,3	114,7
Kukurydza na zielonkę	827,5	614,2	74,2
Trwałe użytki zielone ^b	556,1	591,9	106,4
łąki trwałe	422,1	447,0	105,9
pastwiska trwałe	134,0	144,9	108,2

a Łącznie z innymi pastewnymi trawami i pastwiskami polowymi. b W przeliczeniu na siano.

W 2013 r. zbiory upraw pastewnych wyniosły:

- okopowych pastewnych – 23,0 tys. t, co oznacza spadek o 77,7 tys. t (o 77,2%) w stosunku do roku poprzedniego,
- trwałych użytków zielonych (w przeliczeniu na siano) – 591,9 tys. t, wzrost o 35,8 tys. t (o 6,4%),
- strączkowych pastewnych – 33,8 tys. t, wzrost o 2,5 tys. t (o 7,9%),
- kukurydzy na zielonkę – 614,2 tys. t, spadek o 213,3 tys. t (o 25,8%).

Zbiory roślin motylkowych drobnonasiennych zwiększyły się o 66,0 tys. t (o 14,7%) i wyniosły 514,3 tys. t.

Szacuje się, że w 2013 r. powierzchnia łąk trwałych niewykorzystywanych gospodarczo (tj. nieeksploatowanych oraz skoszonych, lecz niezebranych) łącznie w I pokosie wyniosła 13,6% ogólnej powierzchni łąk trwałych (w 2012 r. – 17,2%), w II pokosie – 15,8% (odpowiednio 20,2%), a w III pokosie – 32,4% (31,9%).

Produkcja głównych upraw ogrodniczych

Warzywa gruntowe

W 2013 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych, z uwzględnieniem arealu uprawy warzyw w ogrodach przydomowych, kształtowała się na poziomie 4,8 tys. ha i była mniejsza o 35,9% od notowanej przed rokiem. Zmniejszenie powierzchni uprawy dotyczyło wszystkich podstawowych gatunków warzyw, a największy spadek zanotowano w uprawie kalafiorów i buraków ćwikłowych.

Łącznie zebrano 85,7 tys. t warzyw gruntowych, tj. o 36,0% mniej niż przed rokiem. Natomiast plonowanie większości gatunków było wyższe niż w 2012 r., a niżej plonowały jedynie kalafiory.

TABL. 8. ZBIORY WARZYW GRUNTOWYCH ^a

Wyszczególnienie	2012		2013	
	w tys. t		2012 = 100	
O g ó ł e m	134,0	85,7	64,0	
Kapusta	30,8	18,4	59,8	
Kalafiory	7,5	2,1	27,5	
Cebula	7,0	3,9	56,1	
Marchew jadalna	35,1	23,1	65,7	
Buraki ćwikłowe	12,2	4,5	36,5	
Ogórki	6,5	4,7	72,1	
Pomidory	1,2	0,6	54,7	
Pozostałe ^b	33,7	28,5	84,3	

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

W 2013 r. kapustę uprawiano na powierzchni 0,5 tys. ha, tj. o 42,3% mniejszej niż przed rokiem, a jej plon był wyższy o 3,7% od uzyskanego w 2012 r. W efekcie zebrano 18,4 tys. t kapusty, tj. o 40,2% mniej niż w 2012 r.

Kalafiory uprawiano na powierzchni 0,1 tys. ha, tzn. o 71,9% mniejszej niż w 2012 r. Przy plonie niższym o 2,4% zebrano zaledwie 2,1 tys. t i była to ilość mniejsza o 72,5% od zebranej przed rokiem.

Powierzchnia uprawy cebuli wyniosła blisko 0,2 tys. ha i zmniejszyła się na przestrzeni roku o 46,4%. Razem zebrano 3,9 tys. t dobrej jakości cebuli, tj. o 43,9% mniej niż przed rokiem, chociaż plon był wyższy o 4,5%.

W 2013 r. zbiory marchwi jadalnej wyniosły 23,1 tys. t i były o 34,3% niższe od uzyskanych w 2012 r., a plonowanie przewyższało ubiegłoroczne o 2,8%. Powierzchnia uprawy tego gatunku została określona na poziomie 0,7 tys. ha i była niższa od obsianej marchwią w 2012 r. o 36,1%.

W 2013 r. powierzchnia uprawy buraków ćwikłowych kształtowała się na poziomie 0,2 tys. ha i stanowiła 35,3% powierzchni ubiegłorocznej. Przy plonie wyższym o 3,2% od uzyskanego przed rokiem zebrano 4,5 tys. t buraków, tj. 36,5% ilości zebranej w 2012 r.

Z uwagi na spadek powierzchni uprawy sięgający 31,6% i plon przewyższający o 5,1% uzyskany w 2012 r. zebrano 4,7 tys. t ogórków, tj. o 27,9% mniej.

Pomidory, które nie znajdują w województwie pomorskim optymalnych warunków do uprawy, w 2013 r. zajmowały powierzchnię dochodzącą do 0,1 tys. ha, tj. prawie o połowę niższą niż przed rokiem. Przy plonie przewyższającym o 6,5% ubiegłoroczny zebrano 0,6 tys. t pomidorów, tj. o 45,3% mniej.

Łączne zbiory warzyw zaliczanych do grupy „pozostałe”, tj. pietruszki, porów, selerów, rzodkiewki, sałaty, rabarbaru, szparagów, kopru i innych, wyniosły 28,5 tys. t i były o 15,7% niższe od uzyskanych rok wcześniej. Na taką produkcję wpłynęło zmniejszenie powierzchni uprawy (o 26,7%), gdyż średni plon tych gatunków był wyższy od notowanego w 2012 r. (o 14,9%).

Owoce z drzew

W 2013 r. odnotowano ograniczenie powierzchni nasadzeń drzew owocowych o 28,2%, co zdecydowało o tym, że łącznie zebrano 14,7 tys. t owoców, tj. o 21,4% mniej niż w 2012 r.

TABL. 9. ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w t		2012 = 100
O g ó ł e m	18709	14697	78,6
Jabłonie	16760	13184	78,7
Grusze	861	248	28,8
Śliwy	482	387	80,2
Wiśnie	475	506	106,5
Czereśnie	108	240	222,9
Pozostałe ^b	23	132	6-krotnie
w tym orzechy włoskie	18	117	6-krotnie

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Według szacunku w 2013 r. zbiory jabłek wyniosły 13,2 tys. t i przy spadku powierzchni nasadzeń o 7,6% były mniejsze o 21,3% od uzyskanych w 2012 r. Średni plon z 1 ha był niższy o 14,8% od szacowanego w 2012 r.

W 2013 r. zebrano ponad 0,2 tys. t gruszek, tj. o 71,2% mniej niż przed rokiem. Uzyskany plon można uznać za dobry, gdyż przewyższał plon z 2012 r. o 27,6%. Nie obserwowano już tak dużego zainteresowania uprawą tego gatunku jak w ostatnich kilku latach, dlatego po wykarczowaniu starych nasadzeń powierzchnia uprawy była mniejsza o 77,4% w porównaniu z 2012 r.

Zbiór śliwek określony na poziomie 0,4 tys. t był mniejszy o 19,8% od uzyskanego w 2012 r. Niższa produkcja była następstwem rezygnacji z 58,6% nasadzeń, gdyż uzyskany plon prawie 2-krotnie przewyższał ubiegłoroczny.

Zbiór wiśni nieznacznie przekroczył 0,5 tys. t i był wyższy od zbioru uzyskanego w 2012 r. o 6,5%. Podobnie, jak w przypadku innych gatunków drzew owocowych, spadek produkcji spowodowany był ograniczeniem powierzchni nasadzeń o 52,0%, ponieważ szacowany plon przewyższał ponad 2-krotnie plon z 2012 r.

Zbiór czereśni przekroczył 0,2 tys. t i był 2-krotnie wyższy od zanotowanego rok wcześniej, a decydującym o wysokości produkcji czynnikiem było prawie 5-krotnie wyższe plonowanie, związane z wejściem w fazę owocowania nasadzeń założonych w ostatnich latach dla uzyskania dopłat z Unii Europejskiej.

Łączna produkcja moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich była 6-krotnie wyższa od bardzo niskiej, uzyskanej w 2012 r. Średni plon 10-krotnie przewyższał uzyskany w 2012 r., z uwagi na korzystne warunki w okresie zimowo-wiosennym oraz wejście w owocowanie sporej części nasadzeń orzecha włoskiego założonych dla dopłat z Unii Europejskiej.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2013 r. wyniosły 7,8 tys. t i były o 6,2% wyższe od zbiorów roku poprzedniego. Wpływ na to miało wyższe plonowanie prawie wszystkich gatunków, za wyjątkiem malin (ogólna powierzchnia plantacji zmniejszyła się o 16,5%).

TABL. 10. ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w t		2012 = 100
O g ó ł e m	7303	7755	106,2
Truskawki	4551	4898	107,6
Maliny ^b	176	144	82,0
Porzeczki	1767	1734	98,2
Agrest	271	111	41,1
Pozostałe ^c	538	868	161,2

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b łącznie z jeżyną bezkolcową. c Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

W 2013 r. powierzchnia uprawy truskawek była niższa o 9,0% od szacowanej w 2012 r. Dzięki korzystnym warunkom uzyskany plon owoców przewyższał ubiegłoroczny o 18,1%, co wpłynęło na wielkość produkcji, którą określono na poziomie 4,9 tys. t i była to produkcja wyższa od uzyskanej w 2012 r. o 7,6%.

Zebrano ponad 0,1 tys. t malin, tj. o 18,0% mniej niż w 2012 r. Zbiór na takim poziomie był następstwem przede wszystkim mniejszego zainteresowania uprawą tego gatunku, ponieważ roczny spadek powierzchni ustalono na poziomie 15,7%, natomiast plon niewiele odbiegał od ubiegłorocznego i po uwzględnieniu dobrych plonów odmian jesiennych był tylko o 2,6% niższy.

Ogólny zbiór porzeczek został określony na poziomie 1,7 tys. t i był niższy o 1,8% od uzyskanego przed rokiem. Na wielkość produkcji wpłynęło wyższe o 36,7% plonowanie, ponieważ areał uprawy na przestrzeni roku zmniejszył się o 28,2%.

Zbiór agrestu wynoszący 0,1 tys. t był ponad połowę niższy niż w 2012 r. O takim spadku produkcji zdecydowało znaczne ograniczenie powierzchni nasadzeń, tzn. powierzchnia podlegająca ocenie stanowiła zaledwie 33,8% powierzchni ubiegłorocznej. Natomiast plonowanie było dobre, a średni plon przewyższał uzyskany przed rokiem o 21,5%.

Łączny zbiór aronii, borówki wysokiej, leszczyny i innych gatunków wyniósł w 2013 r. 0,9 tys. t i przewyższał o 61,2% zbiór z ubiegłego roku. Tak wysoka produkcja była efektem utrzymującego się zainteresowania uprawą tych gatunków, a szczególnie borówki wysokiej, gdyż powierzchnia nasadzeń zwiększyła się na przestrzeni roku o 38,5%. Warunki w okresie wegetacji również sprzyjały tym gatunkom, ponieważ średni plon był wyższy o 16,3%.

IV. PRODUKCJA ZWIERZĘCA

Zwierzęta gospodarskie

Utrzymująca się niska opłacalność produkcji zwierzęcej w I półroczu 2013 r. miała wpływ na dalsze zmniejszanie się pogłowia trzody chlewnej, przy wyhamowaniu tendencji wzrostowych w produkcji bydła.

TABL. 11. POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH W 2013 R.

Stan w czerwcu				
Wyszczególnienie	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	Dynamika	
			czerwiec 2012 = 100	grudzień 2012 = 100
			w tys. szt.	
Bydło	199,2	186,5	100,3	106,0
w tym krowy	74,4	68,5	93,1	105,5
Owce	14,2	12,9	82,7	108,6
w tym maciorki	7,9	6,7	101,8	104,2
Konie ^a	10,1	9,9	93,7	x
w tym 3-letnie i starsze	6,8	6,6	92,3	x
Kozy	1,3	1,2	44,9	x
w tym samice 1-roczone i starsze	0,7	0,7	33,2	x
Drób ogółem ^b	3994,8	3635,1	88,2	81,4
Trzoda chlewna ^c	708,4	417,6	95,1 ^d	101,2 ^e
w tym lochy	72,6	39,9	94,4 ^d	99,0 ^e

a Dane szacunkowe. b W wieku powyżej 2 tygodni (kury, gęsi, kaczki, indyki i drób pozostały – łącznie). c Stan w końcu lipca. d Lipiec 2012 = 100. e Marzec 2013 = 100.

Bydło

W czerwcu 2013 r. pogłowie bydła wyniosło 199,2 tys. szt. i było większe o 0,7 tys. szt. (o 0,3%) od stanu notowanego w analogicznym miesiącu 2012 r., a w porównaniu z liczebnością stada w grudniu 2012 r. – zwiększyło się o 11,3 tys. szt. (o 6,0%).

W czerwcu 2013 r. pogłowie krów wyniosło 74,4 tys. szt., co oznacza zmniejszenie o 5,5 tys. szt. (o 6,9%) liczebności stada w stosunku do stanu w czerwcu 2012 r., a w porównaniu z grudniem 2012 r. zwiększenie o 3,9 tys. szt. (o 5,5%).

W gospodarstwach indywidualnych pogłowie bydła wzrosło do poziomu 186,5 tys. szt., tj. o 1,3 tys. szt. (o 0,7%) więcej niż w czerwcu 2012 r. i o 11,4 tys. szt. (o 6,5%) więcej od notowanego w grudniu 2012 r.

W czerwcu 2013 r. obsada bydła ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 27,0 szt. wobec 26,6 szt. rok wcześniej.

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w czerwcu 2013 r. wyniósł:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 29,2%,
- młode bydło w wieku 1-2 lat – 27,1%,
- bydło w wieku 2 lat i więcej – 43,7%,
w tym krowy – 37,3%.

W czerwcu 2013 r. w porównaniu ze strukturą pogłowia bydła w czerwcu 2012 r. zmniejszył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,1 p.proc.) i bydła w wieku 2 lat i więcej (o 3,9 p.proc.), wzrósł natomiast udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 4,0 p.proc.).

Wyniki czerwcowego badania pogłowia bydła wskazują na utrzymanie się tendencji wzrostowych w chowie tego gatunku, przy czym dynamika wzrostu zmniejszyła się. W czerwcu 2012 r. w skali roku pogłowie bydła zwiększyło się o 2,0%, natomiast zarówno w grudniu 2012 r., jak i w czerwcu 2013 r. skala rocznego wzrostu pogłowia bydła wyniosła 0,3%.

W okresie styczeń-czerwiec 2013 r. przeciętna cena skupu 1 kg żywca wołowego (6,41 zł) była o 1,2% niższa w stosunku do notowanych w I półroczu poprzedniego roku, a cena skupu 100 litrów mleka (129,31 zł) w omawianym okresie wzrosła o 5,8%.

W czerwcu 2013 r. za 1 kg żywca wołowego rolnicy otrzymywali w skupie 5,52 zł, tj. o 9,4% mniej niż w czerwcu 2012 r. i o 4,2% mniej niż w maju 2013 r. W omawianym miesiącu za 100 litrów mleka płacono rolnikom w skupie 128,43 zł, o 14,5% więcej niż w analogicznym miesiącu 2012 r.

Trzoda chlewna

Według stanu w końcu lipca 2013 r. pogłowie trzody chlewnej liczyło 708,4 tys. szt. i było niższe od stanu notowanego w analogicznym miesiącu 2012 r. o 36,5 tys. szt. (o 4,9%), a w porównaniu z marcem 2013 r. było wyższe o 8,2 tys. szt. (o 1,2%).

W lipcu 2013 r. stado loch zmniejszyło się w stosunku do analogicznego miesiąca 2012 r. o 4,3 tys. szt. (o 5,6%) do poziomu 72,6 tys. szt., w tym liczebność stada loch prośnych spadła o 2,7 tys. szt. (o 5,4%) do poziomu 46,7 tys. szt. Natomiast w porównaniu z marcem 2013 r. odnotowano zmniejszenie liczebności stada loch na chów o 0,7 tys. szt. (o 1,0%), a pogłowie loch prośnych wzrosło o 0,1 tys. szt. (o 0,2%).

W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 417,6 tys. szt. trzody chlewnej, tj. 59,0% pogłowia w województwie, a roczny spadek liczebności stada w tej grupie gospodarstw wyniósł 43,9 tys. szt. (9,5%), natomiast w porównaniu z końcem marca 2013 r. stado zmniejszyło się o 9,1 tys. szt. (o 2,1%).

Na koniec lipca 2013 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wyniosła 95,9 szt., w tym 9,8 szt. loch, wobec odpowiednio 99,7 szt. i 10,3 szt. przed rokiem.

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w końcu lipca 2013 r. wyniósł:

- prosięta o wadze do 20 kg – 33,8%,
- warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 24,0%,
- trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej – 31,7%,
- trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej – 10,5%,
w tym lochy na chów razem – 10,2%,
w tym prośne – 6,6%.

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody rejestrowaną na koniec lipca 2012 r. zmniejszył się udział trzody chlewnej na ubój (o 0,7 p.proc.), prosiąt (o 0,5 p.proc.) i trzody na chów (o 0,1 p.proc.), wzrósł natomiast udział warchlaków o wadze od 20 do 50 kg (o 1,3 p.proc.).

Stan pogłowia trzody chlewnej na koniec lipca 2013 r. wskazuje na utrzymywanie się tendencji spadkowej w chowie świń, przy czym skala spadku nieco wyhamowała. W końcu marca 2013 r. pogłowie trzody chlewnej ogółem wykazywało spadek w skali roku o 7,3%, w tym zmniejszenie stada loch na chów wyniosło 2,3%. Z kolei w końcu lipca 2013 r. roczny spadek pogłowia świń był mniejszy i wyniósł 4,9%, ale liczebność pogłowia macior obniżyła się o 5,6%. Oznacza to, że okresowy wzrost liczebności stada macior w 2012 r. nie wpłynął znacząco na zmianę tendencji w chowie świń.

Na stan i strukturę pogłowia trzody chlewnej w omawianym okresie miały wpływ uwarunkowania ekonomiczne produkcji trzody chlewnej, wynikające przede wszystkim z utrzymywania się wysokich cen ziemiopłodów paszowych.

W okresie styczeń-czerwiec 2013 r. przeciętne ceny żywca wieprzowego w skupie były nieco niższe niż w analogicznym okresie 2012 r. i dopiero w lipcu 2013 r. cena 1 kg wykazała tendencję wzrostową. W styczniu 2013 r. za 1 kg żywca wieprzowego rolnicy otrzymywali w skupie 4,93 zł (o 2,8% mniej niż w styczniu 2012 r.), w marcu 2013 r. – 4,94 zł (o 1,2% mniej niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku), a w czerwcu 2013 r. – 5,19 zł (o 3,2% mniej niż przed rokiem). Natomiast w lipcu 2013 r. przeciętna cena żywca wieprzowego w skupie wzrosła do 5,46 zł za 1 kg (wzrost o 4,2% w stosunku do lipca 2012 r.). W tym czasie rejestrowano również znacznie wyższe niż przed rokiem ceny zbóż podstawowych w obrotach targowiskowych. W styczniu 2013 r. wyniosły średnio 102,00 zł za 1 kg, w marcu – 105,56 zł, w czerwcu – 92,80 zł, a w lipcu 93,26 zł, wykazując wzrost w skali roku odpowiednio o: 14,9%, 32,0%, 2,0% i 2,6%.

Rosnące systematycznie ceny skupu żywca wieprzowego oraz wykazujące tendencję spadkową ceny targowiskowe zbóż wpłynęły na niewielką poprawę opłacalności tuczu, ale nadal wskaźnik ten utrzymywał się poniżej progu opłacalności produkcji żywca wieprzowego. W 2013 r. opłacalność tuczu świń mierzona relacją ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny żyta w skupie wyraźnie się polepszyła, tj. z 6,5 kg w styczniu do 8,5 kg w lipcu (opłacalna relacja cen żywca wieprzowego do cen żyta to około 10-11 kg), wykazując wzrost w stosunku do analogicznych miesięcy 2012 r. odpowiednio o 6,6% i 25,0%.

Większe zainteresowanie producentów rozwojem chowu świń skutkowało wysokim poziomem cen targowiskowych prosiąt. W styczniu 2013 r. za 1 prosię rolnicy otrzymywali 141,67 zł (w styczniu 2012 r. – 132,33 zł), w marcu i maju 2013 r. po 165,00 zł (wobec 155,00 zł w marcu i 145,00 zł w maju 2012 r.), natomiast w lipcu 2013 r. cena 1 prosięcia na chów kształtowała się na poziomie 147,00 zł.

Owce

W czerwcu 2013 r. pogłowie owiec zmniejszyło się do poziomu 14,2 tys. szt. i było o 3,0 tys. szt. (o 17,3%) niższe niż rok wcześniej. Natomiast populacja maciorek owczych zwiększyła się o 0,1 tys. szt. (o 1,8%) do poziomu 7,9 tys. szt. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,9 szt. wobec 2,3 szt. w czerwcu 2012 r.

Konie

Pogłowie koni w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2013 r. wyniosło 10,1 tys. szt. i zmniejszyło się w porównaniu z czerwcem poprzedniego roku o 0,7 tys. szt. (o 6,3%). W strukturze pogłowia koni ogółem konie 3-letnie i starsze stanowiły 67,1% (w czerwcu 2012 r. – 68,1%). Natomiast obsada koni na 100 ha użytków rolnych wyniosła tak jak w czerwcu 2012 r. – 1,4 szt.

Kozy

W czerwcu 2013 r. pogłowie kóz wyniosło 1,3 tys. szt. i było niższe o 1,6 tys. szt. (o 55,1%) od wielkości rejestrowanej rok wcześniej. W pogłowie kóz ogółem samice jednoroczne i starsze stanowiły 56,4% (o 19,8 p.proc. mniej niż w czerwcu poprzedniego roku), a ich pogłowie wyniosło 0,7 tys. szt. Obsada kóz natomiast na 100 ha użytków rolnych wyniosła 0,2 szt. (wobec 0,4 szt. przed rokiem).

Drób

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2013 r. wyniosło 3994,8 tys. szt. i było niższe o 535,3 tys. szt. (o 11,8%) niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- 95,8% – stanowił drób kurzy ogółem (w czerwcu 2012 r. – 94,2%),
- w tym nioski – 33,5% (w czerwcu 2012 r. – 35,4%),
- 2,0% – kaczki i drób pozostały (w czerwcu 2012 r. – 2,8%),
- 1,2% – indyki (przed rokiem – 2,1%),
- 1,0% – gęsi (w czerwcu 2012 r. – 0,9%).

Średnio w województwie obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 541,1 szt. wobec 606,2 szt. w czerwcu 2012 r.

V. SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2013 r. wartość skupu produktów rolnych ogółem wyniosła 3012,5 mln zł i była o 1,0% wyższa od wartości odnotowanej w 2012 r. Produkty roślinne stanowiły 37,1% ogólnej wartości skupu, natomiast zwierzęce – pozostałe 62,9%. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił spadek wartości skupu produktów roślinnych (o 8,4%), a wzrost wartości skupu produktów zwierzęcych (o 7,6%).

Wartość skupu produktów rolnych od gospodarstw indywidualnych w 2013 r. osiągnęła poziom 2284,0 mln zł, co oznacza wzrost o 1,7% w stosunku do 2012 r. W odniesieniu do produktów roślinnych odnotowano spadek wartości skupu o 12,4%, a w stosunku do produktów zwierzęcych zwiększenie o 11,2%.

Skup zbóż w 2013 r. wyniósł 758,6 tys. t i w porównaniu z 2012 r. był niższy o 10,8%, przy czym największy spadek dotyczył jęczmienia (o 21,7%), a największy wzrost – żyta (o 17,8%).

Ilość żywca rzeźnego w wadze żywej skupionego w 2013 r. wyniosła 310,0 tys. t i była wyższa o 8,7% w porównaniu z 2012 r., przy wyższym niż rok wcześniej skupie drobiu (o 30,9%), bydła (o 17,3%) i owiec (o 17,9%), a jednocześnie znacznie niższym skupie cieląt (o 14,6%).

W 2013 r. skupiono 267,0 mln l mleka krowiego, tj. o 2,4% więcej niż w 2012 r. Natomiast ilość skupionych jaj kurzych konsumpcyjnych była mniejsza niż w roku poprzednim (o 3,6%) i wyniosła 15093,0 tys. szt.

VI. CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek cen skupu zbóż podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi, w tym największy dotyczył cen skupu 1 dt żyta (o 24,2%) oraz pszenżyta (o 19,8%).

W 2013 r. przeciętne ceny ziarna zbóż na targowiskach kształtowały się na wyższym poziomie niż w skupie. Największe różnice odnotowano w przypadku żyta, dla którego cena targowiskowa była wyższa od ceny skupu o 42,3%.

Średnia cena skupu ziemniaków ogółem kształtowała się w 2013 r. na poziomie 49,22 zł za 1 dt i była wyższa od ceny z poprzedniego roku o 23,7%. W stosunku do 2012 r. odnotowano wzrost ceny skupu ziemniaków jadalnych (o 24,0%) i przemysłowych (o 57,9%).

Średnia cena skupu 1 dt buraków cukrowych osiągnęła poziom 15,22 zł i była wyższa od ceny z poprzedniego roku o 1,7%. Za 1 dt rzepaku i rzepiku płacono w skupie 152,68 zł – o 21,7% mniej niż rok wcześniej.

W 2013 r. odnotowano w stosunku do poprzedniego roku wzrost cen skupu cieląt oraz żywca wieprzowego. W omawianym okresie za 1 kg cieląt płacono 8,94 zł, a żywca wieprzowego – 5,36 zł, tj. odpowiednio o 5,4% i o 2,7% więcej niż w 2012 r.

VII. ŚRODKI PRODUKCJI W ROLNICTWIE

W 2013 r. użytkowano 46,6 tys. szt. ciągników, w tym ciągniki będące w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych stanowiły 97,5% ogólnej liczby ciągników w województwie. W 2013 r. na 1 ciągnik przypadało 15,8 ha użytków rolnych (w gospodarstwach indywidualnych odpowiednio 13,9 ha).

Zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2012/13 wyniosło 113,6 tys. t i w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zwiększyło się o 10,1 tys. t (o 9,8%). Wzrost ten odnotowano we wszystkich grupach nawozów, przy czym w grupie nawozów azotowych wyniósł on 5,7 tys. t (o 8,9%), w grupie nawozów fosforowych odpowiednio – 1,5 tys. t (o 8,5%) oraz w grupie nawozów potasowych – 2,9 tys. t. (o 13,5%).

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2012/13 zastosowano średnio 153,9 kg nawozów mineralnych, co oznacza wyższy niż przed rokiem poziom nawożenia. Ponad połowę masy tych nawozów (94,4 kg na 1 ha użytków rolnych) stanowiły nawozy azotowe.

W roku gospodarczym 2012/13 zużycie nawozów wapniowych pod zbiory 2013 r. wyniosło 49,4 tys. t i było wyższe niż pod zbiory 2012 r. o 20,2 tys. t (o 69,4%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 66,9 kg nawozów wapniowych, o 27,9 kg (o 71,5%) więcej niż rok wcześniej.

RESULTS OF THE SURVEYS – SYNTHESIS

I. LAND ECONOMY

The total area of land belonging to agricultural farms in 2013 amounted to 843.2 thous. ha and was by 64.7 thous. ha (by 7.1%) smaller than in 2012. 86.2% of the total agricultural farm land belonged to private farms, covering the area of 727.3 thous. ha.

TABL. 1. AGRICULTURAL LAND AREA IN AGRICULTURAL FARMS IN 2013

Specification	Area	
	in ha	in %
Total agricultural land	738279	10.0
agricultural land in good agricultural condition	724994	98.2
sown area	566506	76.7
fallow land	21432	2.9
permanent crops	5174	0.7
of which orchards	4121	0.6
kitchen gardens	588	0.1
permanent meadows	96008	13.0
permanent pastures	35285	4.8
other agricultural land	13285	1.8

The area of agricultural land in agricultural farms reached 738.3 thous. ha in 2013. It decreased by 9.0 thous. ha, i.e. 1.2% in relation to 2012. 725.0 thous. ha (98.2%) of the total agricultural land in farms was in good agricultural condition (agricultural land maintained in accordance with the environmental protection standards), while 13.3 thous. ha (1.8%) was other agricultural land (not in good agricultural condition).

Like in the previous years, the sown area predominated in the total agricultural land area in 2013 (76.7% of the agricultural land), followed by permanent meadows (13.0%). Permanent pastures and fallow land accounted for 4.8% and 2.9% respectively.

II. VALUE OF AGRICULTURAL OUTPUT

In 2012, gross agricultural output increased by 2.7% in relation to the previous year. This increase was primarily due to higher crop production which was by 7.3% bigger than a year earlier (at that time animal output dropped by 2.4%).

The animal output accounted for 53.5% of the final value of the agricultural output during the analysed year. The final value in 2012 was by 1.2% bigger than in the previous year, which was due to the increase (by 5.9%) in crop output and decrease (by 2.5%) in animal output.

A 2.9% increase in commodity value of agricultural output was recorded in the analysed year. The crop output increased (by 7.9%) whereas animal output decreased (by 1.0%).

III. CROP OUTPUT

Agro-meteorological conditions

The volume of crop is determined by agro-meteorological conditions, i.e. air temperature, the amount and distribution of precipitation and insolation. These factors, in addition to those dependent on men (the use of certified seeds, pesticides, fertilizers) have an impact on the development and timely field work, as well as on the condition and growth of plants at various stages of vegetation.

Thermal and humidity conditions in autumn 2012 were favourable for field work conducted during that time. The weather in October and November was beneficial for winter crop. At the beginning of December, the air temperature dropped, thus hampering crop vegetation. Temperature above zero which lasted for a couple of days at the break of the years 2012 and 2013 did not start vegetation. The weather conditions during the period January–March 2013 did not cause major threats to overwintering crop. Winter crops were in a state of winter dormancy. Periodically occurring high air temperature drops, thanks to fairly thick snow cover, did not cause major losses to winter cereals.

The resumption of growing season of winter crops in 2013 was exceptionally late, as it started in mid-April. The sowing of spring cereals and potato planting for early harvest began in the second decade of April, i.e. about a month later than in previous years.

Field observations showed that in 2013 winter crops overwintered much better than in 2012. Minor damage was noted on some plantations, which were caused mainly by snow mold and slack water in the early spring, and to a lesser extent, severe frosts, temperature fluctuations and drying winds.

Agro-meteorological conditions were varied in May. Warm and sunny weather occurring in the first and second decade of May contributed to a significant acceleration of growth and development of plants. The inflow of cold air in the third decade of the month caused temporary slowdown in the growth and development of crops. Locally abundant rainfalls, often stormy, were recorded in that period.

Favourable weather conditions (high temperature and low precipitation) occurring in June facilitated the development and maturation of the crop. Spring cereals were in the early stage of heading and winter crops were mostly already fully headed and overblown. Plantations of rape were also overblown and entered a phase of forming pods.

Early July was warm. There was a significant rise in temperature in the second half of the month. In this period, the first harvest of winter cereals, mainly barley was carried out, as well as rye and triticale on a small scale. Plantations of spring cereals were in the stage from formation of kernels to ripeness.

Favourable weather conditions (high air temperature, sunshine and little rainfall) recorded in August contributed to the smooth conduct of the harvest in 2013. The harvest and the sowing of rape were completed by the end of August on most plantations.

In September, work connected with pre-sowing mineral fertilisation and sowing of winter cereals was in progress. Warm and sunny weather in September, continuing into the second decade of October, created favourable conditions for potato, root crop and fodder harvest.

Favourable weather conditions in November and December had a positive impact on the formation and development of plants. Winter crop before entering into a state of winter rest were sufficiently grown and bushy.

Sown area

In 2013, the sown area amounted to 566.5 thous. ha and was by 8.8 thous. ha (1.5%) smaller compared to 2012. Private farms had the largest share in the total sown area, reaching 84.0% of the total volume (the same as in the previous year). The total cereal crop structure covered 395.8 thous. ha, industrial crops – 88.5 thous. ha, the area under forage (including cereal and mixed pulses for grain) amounted to 50.4 thous. ha, while potatoes covered 19.9 thous. ha and plants included in the group of "other" – 9.8 thous. ha.

Compared to 2012, the share of cereals, potatoes, feed plants and other crops in the total area sown area decreased respectively by: 2.3 percentage points, 0.5 percentage point, 1.2 percentage point and 0.2 percentage point. However, the share of edible pulses acreage increased (by 0.1 percentage point) as well as the area of industrial crops (by 4.1 percentage points).

Production of main agricultural crop

Cereals

In 2013, the total area under cereals amounted to 395.8 thous. ha, which was by 4.7% smaller than in 2012. The total cereal yield stood at 40.0 dt/ha, which was by 3.2 dt/ha (by 8.7%) more than in the previous year. 1584.7 thous. t were harvested, i.e. by 56.6 thous. t (by 3.7%) more than in 2012.

The total sown area of basic cereals including mixed cereals came to 377.4 thous. ha – by 6.0% less than in the previous year. Their yield reached 40.1 dt/ha, by 2.9 dt/ha (by 7.8%) more than in the previous year.

It is estimated that in comparison with the yields obtained in 2012, almost all cereals yielded higher or remained at the same level as in the previous year (only spring wheat and winter mixed cereals recorded lower yield):

- ↑ winter wheat – up by 2.5 dt/ha (by 4.8%),
- ↑ rye – up by 0.9 dt/ha (by 3.0%),
- ↑ winter barley – up by 4.6 dt/ha (by 11.9%),
- ↑ spring barley – up by 1.4 dt/ha (by 4.1%),
- ↑ oats – up by 1.0 dt/ha (by 3.4%),
- ↑ winter triticale – up by 1.4 dt/ha (by 3.9%),
- ↑ spring triticale – up by 0.6 dt/ha (by 2.1%),
- ↑ corn for grain – up by 4.5 dt/ha (by 7.9%),
- ↓ spring wheat – down by 1.8 dt/ha (by 4.4%),
- ↓ winter mixed cereals – down by 2.1 dt/ha (by 6.2%).

The crop of basic cereals including mixed cereal was estimated at 1511.7 thous. t, i.e. by 1.2% more than in the previous year.

TABL. 2. SOWN AREA, YIELDS AND PRODUCTION OF CEREALS

Specification	2012		2013	
	in absolute numbers		2012 = 100	
TOTAL				
Area in thous. ha	415.4	395.8	95.3	
Yields per 1 ha in dt	36.8	40.0	108.7	
Production in thous. t	1528.1	1584.7	103.7	
<i>of which BASIC CEREALS WITH MIXED CEREALS</i>				
Area in thous. ha	401.5	377.4	94.0	
Yields per 1 ha in dt	37.2	40.1	107.8	
Production in thous. t	1493.2	1511.7	101.2	

Intensive cereals (wheat, barley and triticale) were sown on the area of 236.9 thous. ha, by 10.7 thous. ha smaller than in 2012. The sown area of intensive cereals made up 62.8% of basic cereals including mixed cereals and was by 1.1 percentage point up on the previous year.

Extensive cereals (rye, oats and mixed cereals) were sown on the area of 140.6 thous. ha, by 13.4 thous. ha (by 8.7%) smaller than in the previous year. Their share in the total sown area of basic cereals including mixed cereals reached 37.2%, by 1.1 percentage point less in relation to the previous year.

Rape and turnip rape

In 2013, the area under rape and turnip rape (both winter and spring varieties) amounted to 77.7 thous. ha (96.8% of which was under winter rape) and was by 42.3% bigger than the area recorded in 2012. Rape and turnip rape yields were by 5.2 dt/ha smaller than in the previous year. They amounted to 24.0 dt/ha. The production of rape and turnip rape amounted to 186.4 thous. t, i.e. by 26.9 thous. t (by 16.8%) more than in 2012.

TABL. 3. PRODUCTION OF RAPE AND TURNIP RAPE

Specification	2012		2013	
	in absolute numbers		2012 = 100	
Area in thous. ha	54.6	77.7	142.3	
Yields per 1 ha in dt	29.2	24.0	82.2	
Production in thous. t	159.5	186.4	116.8	

Potatoes

In 2013, the potato crop area (including the area of crops in kitchen gardens) amounted to 20.0 thous. ha and was by 14.5% smaller than in 2012.

The weather conditions in 2013 were generally favourable for potato growth, only late spring caused a monthly delay in potato planting. However, good weather conditions in June and in the following months made vegetables grow intensively. Finally, the yield of potatoes in 2013 was estimated at 237 dt/ha, by 7.1% less than in the previous year. The potato crop amounted to 475.7 thous. t, by 123.1 thous. t (by 20.5%) less than in 2012.

TABL. 4. PRODUCTION OF POTATOES ^a

Specification	2012		2013	
	in absolute numbers		2012 = 100	
Area in thous. ha	23.4	20.0	85.5	
Yields per 1 ha in dt	255	237	92.9	
Production in thous. t	598.8	475.7	79.5	

^a Including kitchen gardens.

Sugar beets

Sugar beet crop area totalled 10.3 thous. ha and was by 0.4 thous. ha (by 4.0%) below the 2012 volume. Weather conditions during the year, despite late spring, were favourable for both growing sugar beet and root weight gain.

TABL. 5. PRODUCTION OF POTATOES

Specification	2012		2013	
	in absolute numbers		2012 = 100	
Area in thous. ha	10.7	10.3	96.0	
Yields per 1 ha in dt	556	581	104.5	
Production in thous. t	595.3	596.9	100.3	

Sugar beet yield stood at 581 dt/ha, an increase of 4.5% compared to 2012.

The sugar beet production was set at 596.9 thous. t, by 1.6 thous. t (by 0.3%) higher than a year earlier

Feed plants

In 2013, the total area of feed plants grown as main crop, including permanent green land, amounted to 168.5 thous. ha and was by 6.4 thous. ha (by 3.7%) smaller than the area recorded in the previous year.

The permanent green land area decreased by 0.6% in relation to the previous year and totalled 131.3 thous. ha. The area of field feed crops was also smaller (by 13.1%) and amounted to 37.2 thous. ha.

TABL. 6. FEED PLANT AREA

As of June

Specification	2012		2013	
	in thous. ha		2012 = 100	
Total	174.9	168.5	96.3	
Permanent green land	132.1	131.3	99.4	
Field fodder crops	42.8	37.2	86.9	

In the group of field feed crops, only a 10.4% increase was recorded in the area of small-seed legumes in comparison with 2012, while the planted area of other crops decreased, in particular of feed root plants.

TABL. 7. FEED PLANT FOR FOODER CROPS

Specification	2012		2013	
	in thous. ha		2012 = 100	
Feed root plants	100.7	23.0	22.8	
Pulses feed	31.3	33.8	107.9	
Small-seed legumes ^a	448.3	514.3	114.7	
Maize for green forage	827.5	614.2	74.2	
Permanent green agricultural land ^b	556.1	591.9	106.4	
permanent meadow	422.1	447.0	105.9	
permanent pastures	134.0	144.9	108.2	

^a Including grass and pastures field. ^b In terms of hay.

In 2013, feed crop harvest was as follows:

- feed root plants – 23.0 thous. t, i.e. a decrease of 77.7 thous. t (by 77.2%) compared to the previous year,
- permanent green agricultural land (in terms of hay) – 591.9 thous. t, an increase of 35.8 thous. t (by 6.4%),
- pulses for feed – 33.8 thous. t, i.e. an increase of 2.5 thous. t (by 7.9%),
- maize for green forage – 614.2 thous. t, i.e. a decrease of 213.3 thous. t (by 25.8%).

Crops of small-seeded legumes increased by 66.0 thous. t (by 14.7%) and amounted to 514.3 thous. t.

It is estimated that in 2013 the total area of permanent meadows not used economically (i.e. not in use, mowed but not collected) in the first swathe accounted for 13.6% of the total area of permanent meadows (in 2012 – 17.2%), in the second swathe – 15.8% (20.2%, respectively), and in the third swathe – 32.4% (31.9%).

Production of major horticultural crops

Ground vegetables

In 2013, the harvested area of ground vegetables, including the acreage of vegetable production in kitchen gardens, stood at 4.8 thous. ha, by 35.9% down on the previous year. A decrease was recorded in harvested area of all major types of vegetables. The largest fall was recorded in the crops of cauliflowers and red beets.

85.7 thous. t of ground vegetables were collected, i.e. by 36.0% less than a year earlier. The yield of most vegetables was higher than in 2012, only cauliflower gave poorer yield.

TABL. 8. GROUND VEGETABLES PRODUCTION ^a

Specification	2012	2013	
		in thous. t	2012 = 100
Total	134.0	85.7	64.0
Cabbages	30.8	18.4	59.8
Cauliflowers	7.5	2.1	27.5
Onions	7.0	3.9	56.1
Carrots	35.1	23.1	65.7
Beetroots	12.2	4.5	36.5
Cucumbers	6.5	4.7	72.1
Tomatoes.....	1.2	0.6	54.7
Others ^b	33.7	28.5	84.3

a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb, asparagus, dill and other.

In 2013, cabbage was grown on the area of 0.5 thous. ha, i.e. by 42.3% smaller than a year earlier. Its yield was by 3.7% bigger than in 2012. As a result, 18.4 thous. t. were collected, i.e. by 40.2% less than in 2012.

Cauliflowers were grown on the area of 0.1 thous. ha (by 71.9% smaller than in 2012). Although the yield was lower by 2.4%, only 2.1 thous. t of cauliflowers were harvested, i.e. by 72.5% less than in 2012.

Onion planting area amounted to nearly 0.2 thous. ha and decreased by 46.4% over the year. A total of 3.9 thous. t of good quality onions was collected, i.e. by 43.9% less than a year earlier, although the yield was by 4.5% bigger.

In 2013, the harvest of carrots totalled 23.1 thous. t and was by 34.3% lower than the 2012 harvest. Its yields was by 2.8% bigger than in the previous year. The planted area, estimated at 0.7 thous. ha, was by 36.1% smaller than the area recorded in 2012.

In 2013, the red beets planted area totalled 0.2 thous.t, accounting for 35.3% of the previous year area. Although the yield was bigger by 3.2% than a year earlier, 4.5 thous. t of beets were collected, i.e. 36.5% of the previous year amount.

Due to a decrease in land under cultivation of cucumbers which accounted for 31.6% and the yield by 5.1% bigger, as compared to 2012, 4.7 thous. t of cucumbers were collected, i.e. by 27.9% less.

Tomatoes, which do not have optimal conditions for growth in Pomorskie Voivodship, covered the area of nearly 0.1 thous. ha, half as much as in 2012. Although the yield was by 6.5% bigger than a year earlier, 0.6 thous. t of tomatoes, i.e. by 45.3% less, were collected.

The total output of vegetables classified as "others" – parsley, leek, celery, radish, lettuce, rhubarb, asparagus, dill and other – reached 28.5 thous. t and was by 15.7% lower than in the previous year. Such an output was due to a 26.7% decrease in planted area, as the average yield was higher than in 2012 (by 14.9%).

Tree fruit

In 2013, a 28.2% reduction in the fruit trees planting area was recorded. As a result, a total of 14.7 thous. t of fruit was collected, i.e. by 21.4% less than in 2012.

TABL. 9. TREE FRUIT PRODUCTION ^a

Specification	2012	2013	
		in t	2012 = 100
Total	18709	14697	78.6
Apples	16760	13184	78.7
Pears	861	248	28.8
Plums	482	387	80.2
Sour cherries	475	506	106.5
Sweet cherries	108	240	222.9
Others ^b	23	132	sixfold
of which walnuts	18	117	sixfold

a Including kitchen gardens. b Apricot, peaches, walnuts.

According to the estimates, apple harvest in 2013 amounted to 13.2 thous. t and was, alongside a 7.6% reduction in the planted area, by 21.3% smaller than in 2012. The average yield from one hectare was by 14.8% lower than in 2012.

Over 0.2 thous. t of pears were collected in 2013, i.e. by 71.2% less than a year earlier. The yield which was by 27.6% bigger than a year earlier might be considered as good. No growing interest was observed in cultivation of this species, unlike in the past few years. Therefore, after grubbing up of old trees, the crop area was by 77.4% smaller than in 2012.

The collection of plums, set at 0.4 thous. t, was by 19.8% smaller than in 2012. Lower production was a consequence of by 58.6% smaller planting, as the achieved yield was almost twice as high as in 2012.

The collection of sour cherries slightly exceeded 0.5 thous. t and was by 6.5% bigger than in the previous year. As in the case of other species of fruit trees, a decline in production was due to a 52.0% reduction in the planted area. The estimated yield was twice as big as in 2012.

The collection of sweet cherries was over 0.2 thous. t – a twofold increase in comparison with 2012. Such a high production was mainly due to a nearly fivefold yield which, in turn, resulted from the fact that trees planted in the past few years in order to obtain the EU subventions, started bearing fruit.

The total production of apricots, peaches and walnuts was sixfold higher than in 2012 which recorded a very low output. The average yield was 10 times higher than in 2012 due to favourable conditions in winter and spring as well as to the fact that that a large amount of walnut trees planted in order to obtain the EU subventions started bearing fruit.

Fruit from fruit bushes and berry plantations

The total collection from fruit bushes and berry plantations in 2013 amounted to 7.8 thous. t. It was by 6.2% higher than the harvest of the previous year. It was primarily influenced by higher yielding of almost all species except raspberries (the total acreage of plantations decreased by 16.5%).

TABL. 10. FRUIT FROM FRUIT BUSHES AND BERRY PLANTATIONS PRODUCTION ^a

Specification	2012	2013	
	in t		2012 = 100
Total	7303	7755	106.2
Strawberries	4551	4898	107.6
Raspberries ^b	176	144	82.0
Currants	1767	1734	98.2
Gooseberries	271	111	41.1
Others ^c	538	868	161.2

a Including kitchen gardens. *b* Including thornless blackberry. *c* Chokeberry, high bush blueberry, hazelnuts and others.

In 2013, the harvested area of strawberries was by 9.0% smaller than in 2012. Due to favourable conditions, the yield was by 18.1% better than in the previous year, which affected the fruit collection that reached 4.9 thous. t, i.e. by 7.6% more than a year earlier.

Over 0.1 thous. t of raspberries were collected, i.e. by 18.0% less than in 2012. Such a level of collection was a result of a smaller interest in the production of raspberries, as a yearly decrease in the acreage was set at 15.7% but the yield was nearly unchanged since the previous year. Including good yield of autumn varieties, the collection was only by 2.6% smaller.

The currant harvest totalled 1.7 thous. t and was by 1.8% lower than in 2012. The production volume was due to by 36.7% higher yield, as the planted area decreased by 28.2% over the year.

0.1 thous. t of gooseberry were collected, half as much as in 2012. Such a decrease in production was caused by a considerable reduction in the planting area, i.e. the surveyed area constituted merely 33.8% of the previous year area. However, the yield was better, exceeding the 2012 volume by 21.5%.

The total harvest of chokeberry, high bush blueberry, hazelnut and other species came to 0.9 thous. t in 2013. It was by 61.2% higher than the previous year's harvest. Such a high production was a result of the continuing interest in cultivation of these species, in particular high bush blueberry, as the planted area increased by 38.5% over the year. The conditions during vegetation were also favourable for these species, because the average yield was by 16.3% higher.

IV. ANIMAL PRODUCTION

Livestock

The continuing low profitability of animal production in the first half of 2013 had an impact on the further decline in the number of pigs, while the increasing trend in the production of cattle was hampered.

TABL. 11. LIVESTOCKS IN 2013
As of June

Specification	Total	Of which private farms	Dynamics	
			June 2012 = 100	December 2012 = 100
	in thous. heads			
Cattle	199.2	186.5	100.3	106.0
of which cows	74.4	68.5	93.1	105.5
Sheeps	14.2	12.9	82.7	108.6
of which ewes	7.9	6.7	101.8	104.2
Horses ^a	10.1	9.9	93.7	x
of which does aged 3-years and older	6.8	6.6	92.3	x
Goats	1.3	1.2	44.9	x
of which female aged 1 year and older	0.7	0.7	33.2	x
Poultry in total ^b	3994.8	3635.1	88.2	81.4
Pigs ^c	708.4	417.6	95.1 ^d	101.2 ^e
of which sows	72.6	39.9	94.4 ^d	99.0 ^e

a Estimated data. b More than 2 weeks old (hens, geese, ducks, turkeys and other poultry). c As of the end of July. d July 2012 = 100. e March 2013 = 100.

Cattle

In June 2013, the cattle stock amounted to 199.2 thous. heads and was higher by 0.7 thous. heads (by 0.3%) as compared to the stock recorded in June 2012. In comparison with the number of stock in December 2012, it increased by 11.3 thous. heads (by 6.0%).

In June 2013, the stock of cows came to 74.4 thous. heads, which means a decrease of 5.5 thous. heads (by 6.9%) in the number of stock in relation to the volume recorded in June 2012. In comparison with December 2012, the stock increased by 3.9 thous. heads (by 5.5%).

The cattle stock reached 186.5 thous. heads in private farms, increasing by 1.3 thous. heads (by 0.7%) with respect to June 2012 and by 11.4 thous. heads in relation to December 2012 (by 6.5%).

In June 2013, the stock density per 100 of agricultural land was 27.0 heads, as compared to 26.6 heads a year earlier.

The total share of each age and utility group category in the structure of the stock in June 2013 was as follows:

- calves less than 1 year old – 29.2%,
- bovines aged 1-2 years – 27.1%,
- bovines aged 2 years and more – 43.7%,
  of which cows – 37.3%.

In June 2013, as compared with June 2012, there were fewer calves younger than 1 year (by 0.1% percentage point) and bovines aged 2 years and more (by 3.9 percentage points). However, bovines aged 1-2 years increased in number (by 4.0 percentage points).

The results of the June survey of the cattle stock show an increasing trend in the breeding of this species. However, the growth was smaller. In June 2012, there were by 2.0% more heads in the cattle yearly, while both in December 2012 and June 2013 the cattle population increased by 0.3% yearly.

Between January and June 2013, the average procurement price of 1 kg of cattle for slaughter (PLN 6.41) was by 1.2% lower than in the first half of 2012. The procurement price of 100 litres of milk (PLN 129.31) in this period increased by 5.8%.

In June 2013, farmers received PLN 5.52 per 1 kg of cattle for slaughter in procurement, i.e. by 9.4% less than in June 2012 and by 4.2% less than in May 2013. 100 litres of milk cost PLN 128.43, i.e. by 14.5% more than in the corresponding month of 2012.

Pigs

As of the end of July 2013, the pig stock amounted to 708.4 thous. heads and was by 36.5 thous. heads (by 4.9%) smaller than in the corresponding month of 2012. As at the end of March 2013, it was by 8.2 thous. heads (by 1.2%) bigger.

The herd of sows in July 2013 decreased by 4.3 thous. heads (by 5.6%) to 72.6 thous. heads in comparison with the corresponding month of 2012, of which the herd of mated sows fell in number by 2.7 thous. heads (by 5.4%) to 46.7 thous. heads. As compared to March 2013, a decrease of 0.7 thous. heads (by 1.0%) in the herd of sows for breeding was recorded, while the stocks of mated sows increased by 0.1 thous. heads (by 0.2%).

There were 417.6 thous. pigs in private farms, i.e. 59.0% of the stocks in Pomorskie Voivodship. The annual decline in the stock in this group of farms amounted to 43.9 thous. heads (9.5%). In comparison with the end of March 2013, a decrease of 9.1 thous. pigs (by 2.1%) was recorded.

At the end of July 2013, the stock density per 100 ha of agricultural land reached 95.9 heads, including 9.8 sows, as compared to 99.7 heads and 10.3 heads respectively a year earlier.

The share of particular production and utility group categories in the total structure of pig herd at the end of July 2013 was:

- piglets up to 20 kg – 33.8%,
- pigs weighing between 20 kg and 50 kg – 24.0%,
- pigs for slaughter weighing 50 kg or more – 31.7%,
- pigs for breeding weighing 50 kg or more – 10.5%,
  - of which sows for breeding in total – 10.2%,
  - of which mated sows – 6.6%.

In comparison with the structure of the stock recorded at the end of July 2012, the rate of pigs for slaughter decreased (by 0.7 percentage point), as well as and the rate of piglets (by 0.5 percentage point) and pigs for breeding (by 0.1 percentage point). There were, however, more pigs weighing between 20 kg and 50 kg (by 1.3 percentage point).

The size of pig stock at the end of July 2013 shows a further downward trend in breeding pigs, yet smaller than in the previous period. At the end of March 2013, the pig stock was by 7.3% smaller, including by 2.3% smaller stock of sows for breeding. At the end of July 2013, the yearly decline in pig stock was smaller, accounting for 4.9%. The stock of sows fell by 5.6%. However, a decrease in the stock of sows did not reverse the trend in breeding pigs.

The size and structure of the pig stock in the surveyed period was influenced by economic conditions of pig production, resulting mainly from high prices of feed crops.

During the period January–June 2013, the average pig procurement prices were slightly lower than in the corresponding period of 2012. The prices did not show an increasing trend until July 2013. Farmers received PLN 4.93 for 1 kg of pig in procurement in January 2013 (by 2.8% less than in January 2012), in March 2013 – PLN 4.94 (by 1.2 % less than in March 2012) and in June 2013 – PLN 5.19 (by 3.2% less than in 2012). In July 2013, the average pork price in procurement increased to PLN 5.46 per 1 kg (i.e. by 4.2% in relation to July 2012). Considerably higher than a year earlier prices of basic cereals in marketplaces were recorded in than period. They reached an average of PLN 102.00 per 1 kg in January 2013, in March – PLN 105.56, in June – PLN 92.80 and in July – PLN 93.26, thus showing an annual increase of 14.9%, 32.0%, 2.0% and 2.6% respectively.

Systematically increasing procurement prices of pigs as well as declining prices of cereals in marketplaces had a slight impact on profitability of breeding pigs. However, this ratio was still below the profitability threshold. In 2013, the profitability of breeding pigs, measured according to the ratio of procurement price of 1 kg of pig to the procurement price of rye improved significantly, i.e. from 6.5 kg in January to 8.5 kg in July (profitability ratio of pig prices to rye prices is approx. 10-11 kg), which meant a 6.6% and 25.0% increase respectively in the corresponding months of 2012.

A growing producers' interest in the development of pig farming resulted in higher market prices of piglets. In January 2013, farmers received PLN 141.67 for one piglet (in January 2012 – PLN 132.33), in March and May 2013 – PLN 165.00 respectively (PLN 155.00 in March and 145.00 in May 2012). In July 2013 the price of one piglet for breed reached PLN 147.00.

Sheep

Sheep stock decreased in June 2013 to 14.2 thous. heads and was by 3.0 thous. heads (by 17.3%) smaller than a year earlier. On the other hand, the stock of ewes increased by 1.0 thous. heads (by 1.8%) to 7.9 thous. In June 2013, the density of sheep per 100 hectares of agricultural land was 1.9 heads, in comparison with 2.3 heads in June 2012.

Horses

The stocks of horses in agricultural farms in June 2013 amounted to 10.1 thous. heads and decreased by 0.7 thous. heads (by 6.3%) with respect to June 2012. In the total structure of the horse stock, animals aged 3 years and older accounted for 67.1% (in June 2012 – 68.1%). The density of horses per 100 ha of agricultural land reached, like in June 2012, 1.4 heads.

Goats

In June 2013, the goat stock amounted to 1.3 thous. heads and was by 1.6 thous. (by 55.1%) heads smaller than a year earlier. There were 56.4% of does aged one and more years in the total goat stock (by 19.8 percentage points fewer than in June 2012) and their number amounted to 0.7 thous. heads. The density of goats per 100 ha of agricultural land was 0.2 goat (0.4 head in the previous year).

Poultry

The total poultry stock (aged over 2 weeks) in June 2013 amounted to 3994.8 thous. heads and was by 535.3 thous. heads (by 11.8%) smaller than in the corresponding month of the previous year .

The species structure of the total poultry stock was as follows:

- 95.8% – hens in total (in June 2012 – 94.2%),
including laying hens – 33.5% (in June 2013 – 35.4%),
- 2.0 % – ducks and other poultry (in June 2012 – 2.8%),
- 1.2% – turkeys (2.1% in 2012),
- 1.0% – geese (0.9% in June 2012).

The average total density of poultry in the voivodship was 541.1 heads per 100 ha of agricultural land, as compared to 606.2 heads in June 2012 .

V. PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS

The procurement value of agricultural products in 2013 amounted to PLN 3012.5 m. and was by 1.0% higher than the value recorded in 2012 .Crop products accounted for 37.1% of the total procurement value, whereas animal products – the remaining 62.9%. In comparison with the previous year, the procurement value of crop products decreased by 8.4%, while animal procurement value rose by 7.6%.

The procurement value of agricultural products from private farms in 2013 reached PLN 2284.0 m., which meant an increase of 1.7% on 2012. The procurement value of agricultural output decreased by 12.4%, while it rose by 11.2% in the case of animal output.

The cereal procurement in 2013 amounted to 758.6 thous. t and was by 10.8% down on 2012. The biggest decrease was recorded in barley (21.7%), whereas the biggest increase in procurement of rye (17.8%).

Animals purchased for slaughter in 2013 amounted to 310.0 thous. t, increasing by 8.7% on 2012. The procurement of poultry increased (by 30.9%) as well as cattle (by 17.3%) and sheep (by 17.9%), whereas the procurement of calves dropped significantly (by 14.6%).

The procurement of cow's milk comprised 267.0 m. litres in 2013, i.e. by 2.4% more than in 2012, whereas the procurement of hen eggs was by 3.6% smaller than in 2012, coming to 15093.0 thous. eggs.

VI. PRICES OF AGRICULTURAL PRODUCTS

Procurement prices of basic cereals including mixed cereals decreased in 2013 with respect to 2012. The biggest drop was recorded in the procurement price of 1 dt of rye (by 24.2%) and triticale (by 19.8%).

In 2013, the average prices of cereal in marketplaces were higher than in procurement. The biggest price gap was recorded in rye which cost by 42.3% more in marketplaces than in procurement.

The average procurement price of potatoes reached PLN 49.22 per 1 dt and was by 23.7% higher than in the previous year. Compared to 2012, the price of edible and industrial potatoes increased (by 24.0% and 57.9% respectively).

The average procurement price of 1 dt of sugar beet came to PLN 15.22 and was by 1.7% higher than in the previous year. 1 dt of rape and turnip rape cost PLN 152.68 in procurement, by 21.7% less than a year earlier.

In 2013, the procurement prices of calves and pigs were higher than in 2012. 1 kg of calf cost PLN 8.94, while 1 kg of pig – PLN 5.36, i.e. by respectively 5.4% and 2.7% more than in 2012.

VII. MEANS OF PRODUCTION IN AGRICULTURE

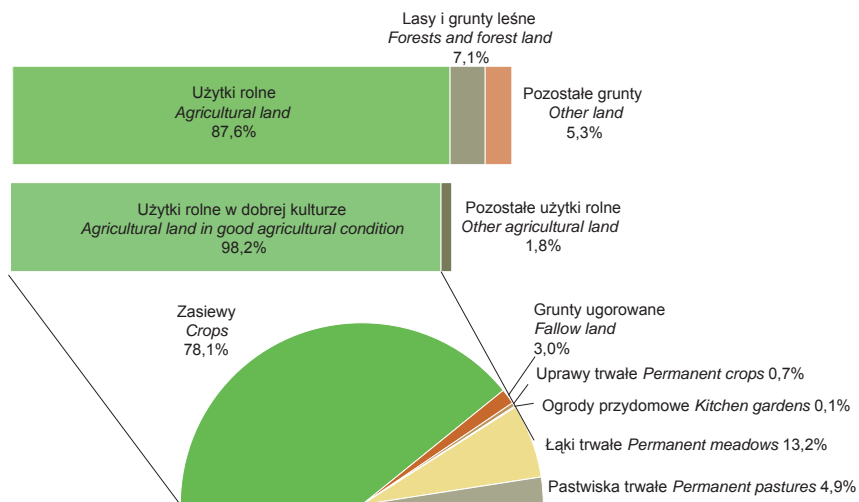
In 2013, 46.6 thous. tractors were in use. Those which were used in private farms accounted for 97.5% of the total number of tractors in the voivodship. There were 15.8 ha of agricultural land to one tractor (in private farms 13.9 ha respectively).

The consumption of mineral fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land amounted to an average of 113.6 thous. t in the farming year 2012/13, increasing by 10.1 thous. t (by 9.8%) with respect to the corresponding period of the previous year. This increase was recorded in all groups of fertilizers. In the group of nitrogenous fertilizers it increased by 5.7 thous. t (by 8.9%), in the group of phosphatic fertilizers – by 1.5 thous. t (by 8.5%) respectively, while in the group of potassium fertilizers – by 2.9 thous. t (by 13.5%).

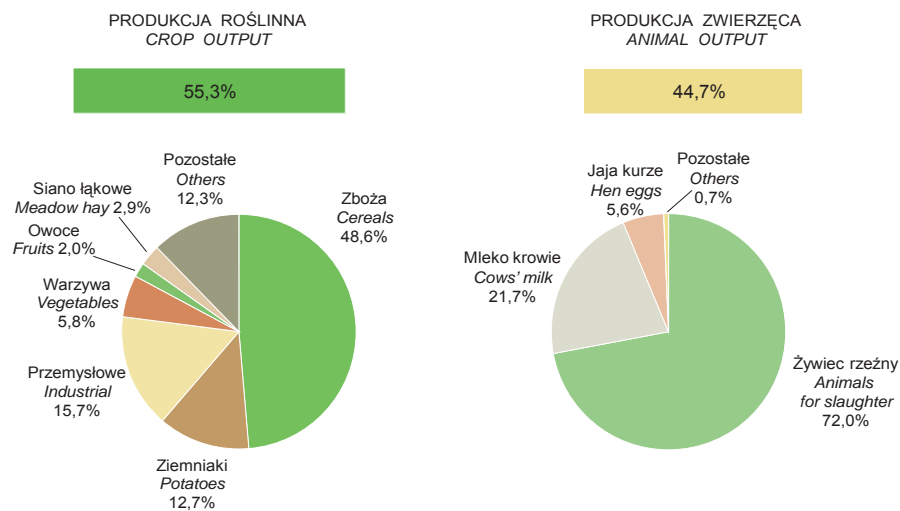
153.9 kg of fertilizers were used on average for 1 ha of agricultural land in the farming year 2012/13, which means higher than a year earlier level of fertilization. Nitrogenous fertilizers made up more than a half of these fertilizers (94.4 kg per 1 ha of agricultural land).

The use of lime fertilizers in the farming year 2012/13 for crops amounted to 49.4 thous. t. and was by 20.2 thous. t, i.e. by 69.4% bigger than for crops obtained in 2012. 66.9 kg of lime fertilizers, by 27.9 kg (by 71.5%) more than a year earlier were used per 1 ha of agricultural land.

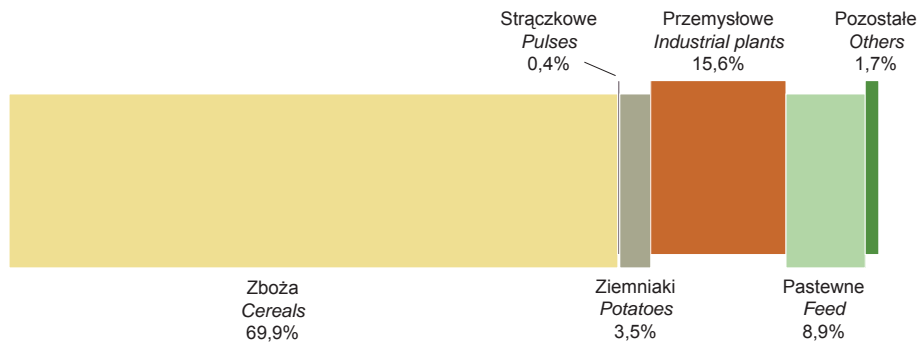
STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.
STRUCTURE OF LAND USE IN AGRICULTURAL FARMS IN 2013

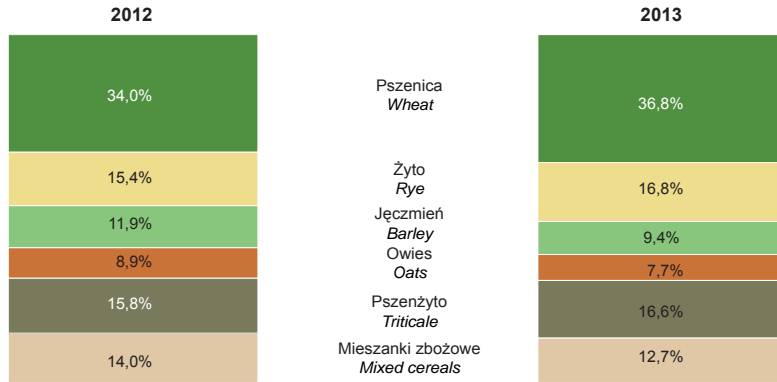
GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA W 2012 R.
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT IN 2012

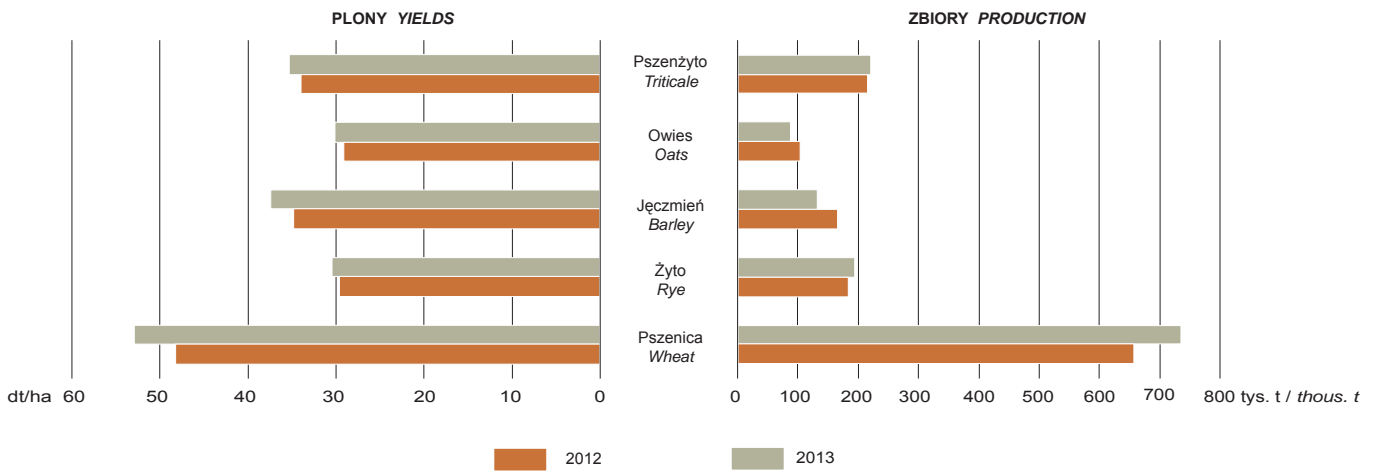
STRUKTURA ZASIEWÓW W 2013 R.
STRUCTURE OF SOWN AREA IN 2013

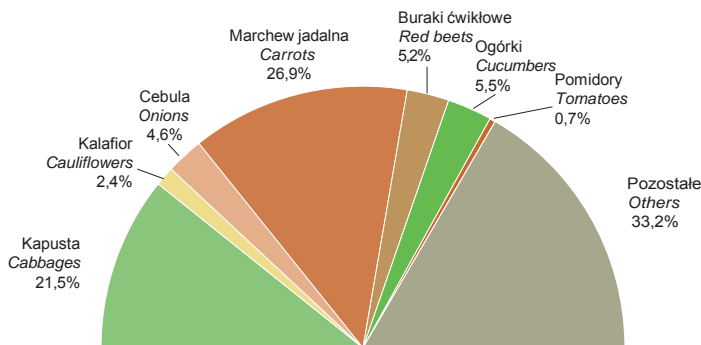
STRUKTURA POWIERZCHNI ZASIEWÓW ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI
STRUCTURE OF SOWN AREA OF BASIC CEREALS WITH MIXED CEREALS

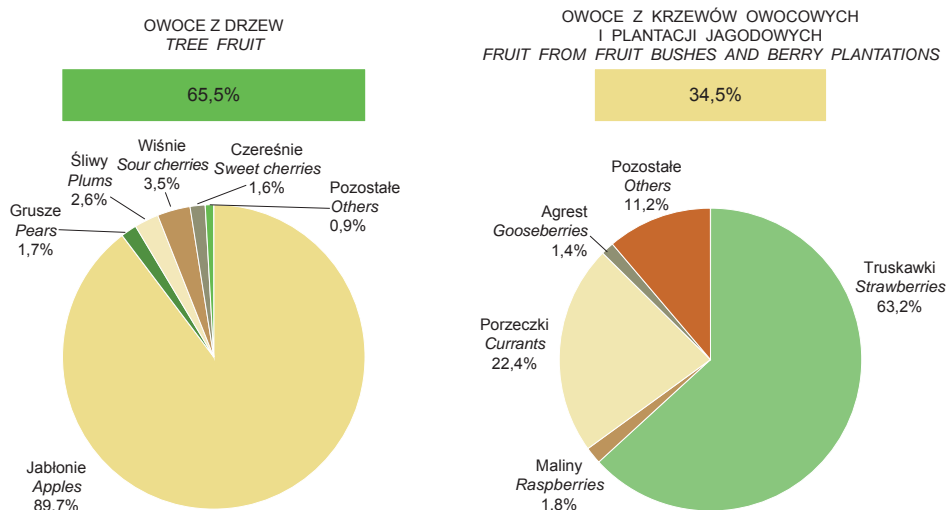
PLONY I ZBIORY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH
YIELDS AND PRODUCTION OF BASIC CEREALS

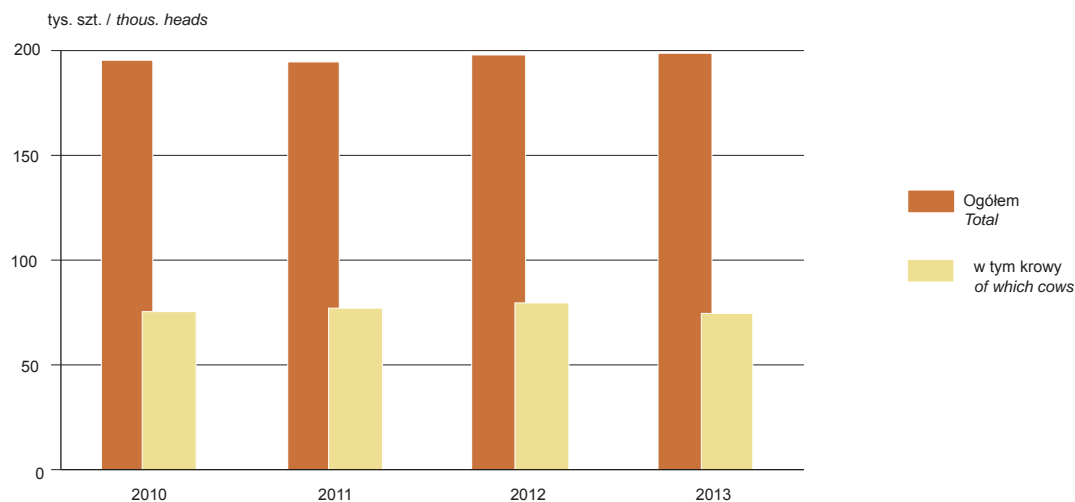
STRUKTURA ZBIORÓW WARZYW GRUNTOWYCH W 2013 R.
STRUCTURE OF GROUND VEGETABLES PRODUCTION IN 2013

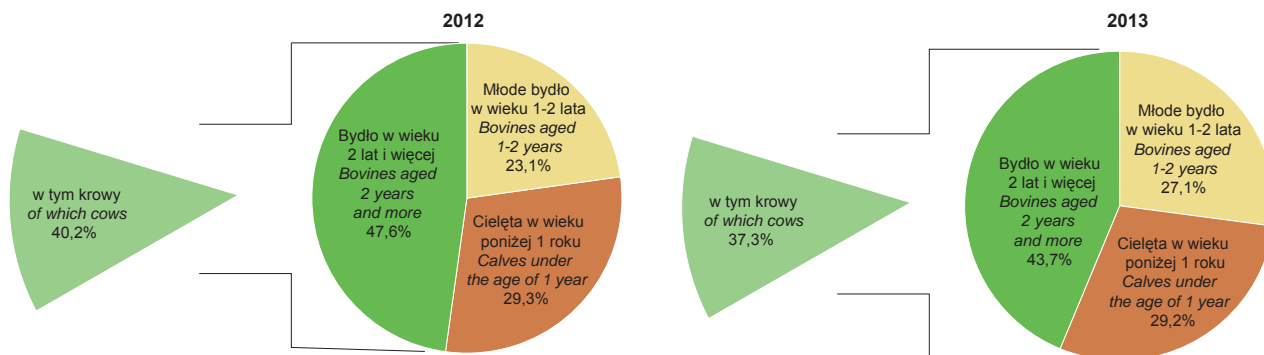
STRUKTURA ZBIORÓW OWOCÓW W 2013 R.
STRUCTURE OF FRUIT PRODUCTION IN 2013

POGŁOWIE BYDŁA
LIVESTOCK

STRUKTURA POGŁOWIA BYDŁA
Stan w czerwcu
THE LIVESTOCK STRUCTURE
As of June

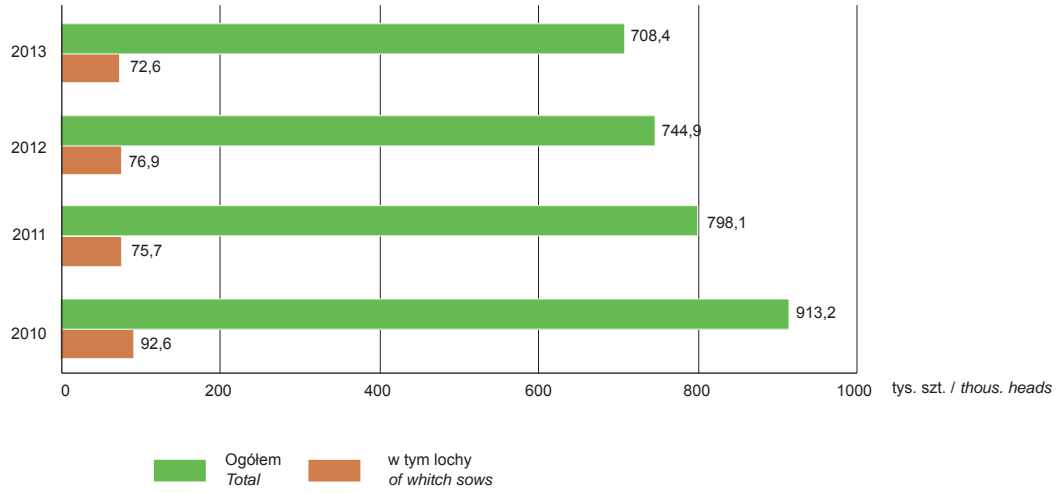

POGŁOWIE TRZODY CHLEWNEJ

Stan na koniec lipca

PIG STOCK

As of the end of July

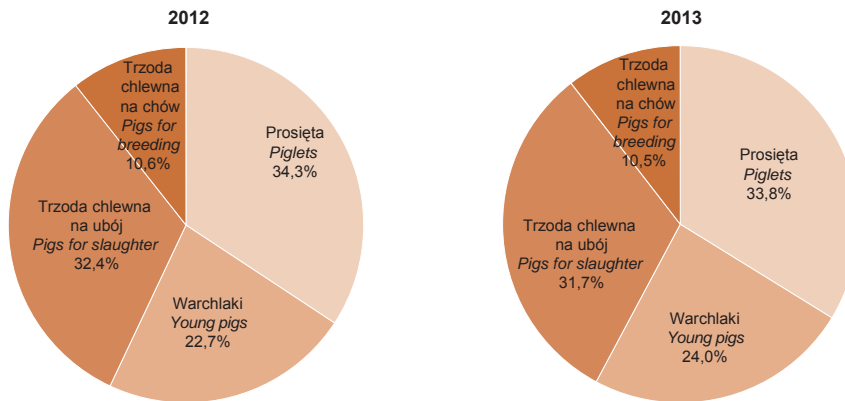

STRUKTURA POGŁOWIA TRZODY CHLEWNEJ

Stan na koniec lipca

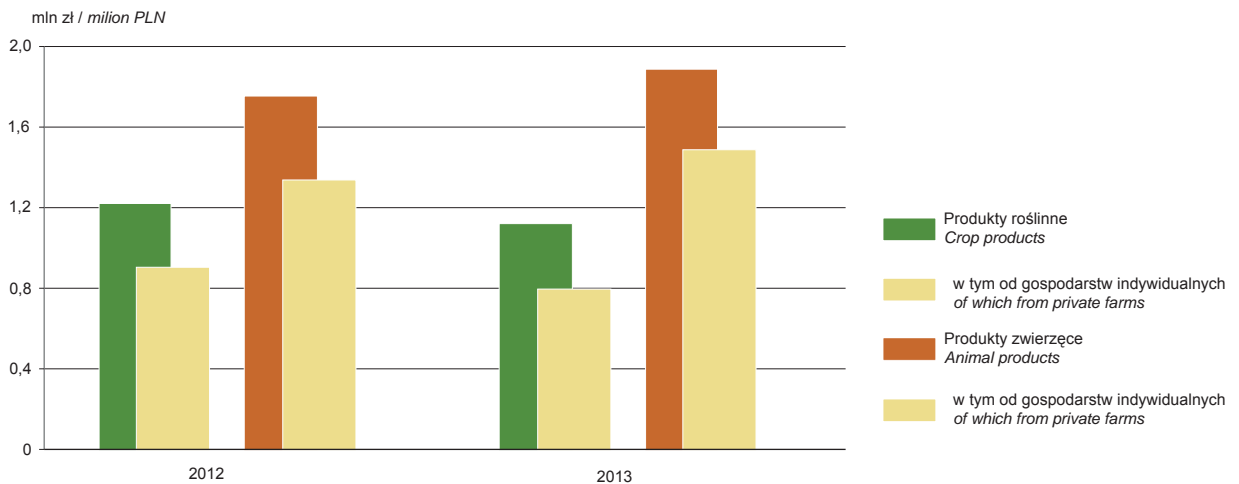
THE PIG STOCK STRUCTURE

As of end July

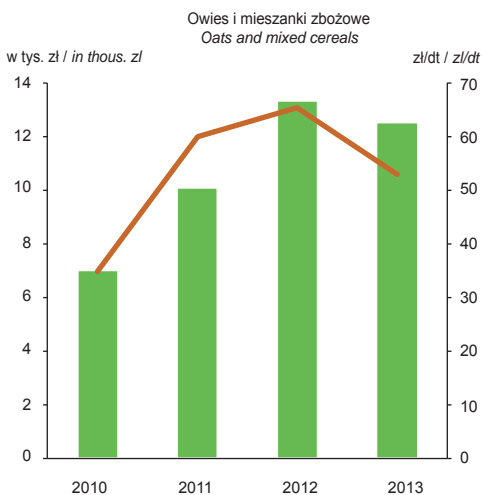
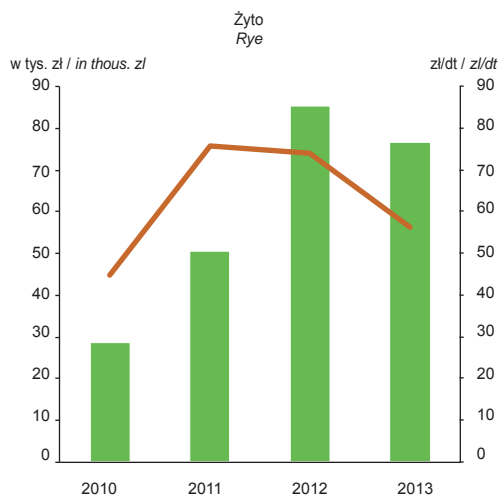
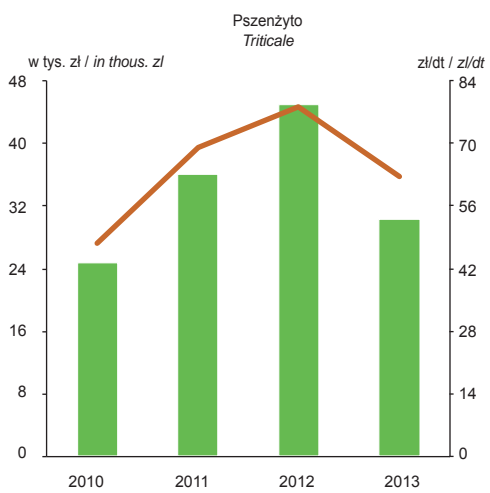
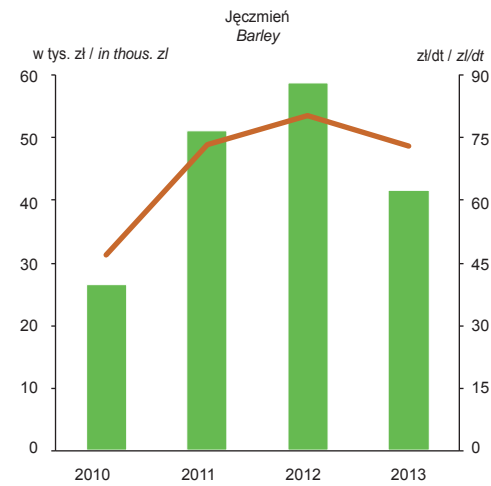
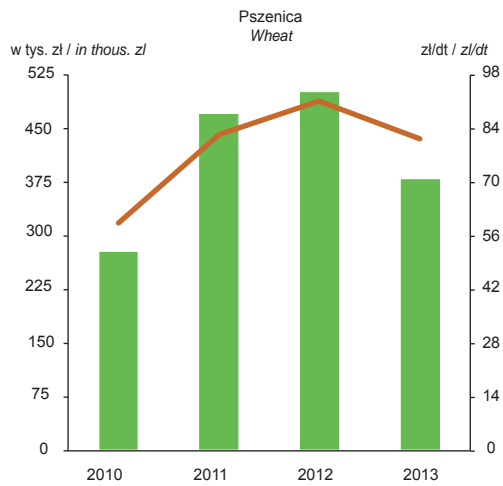

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

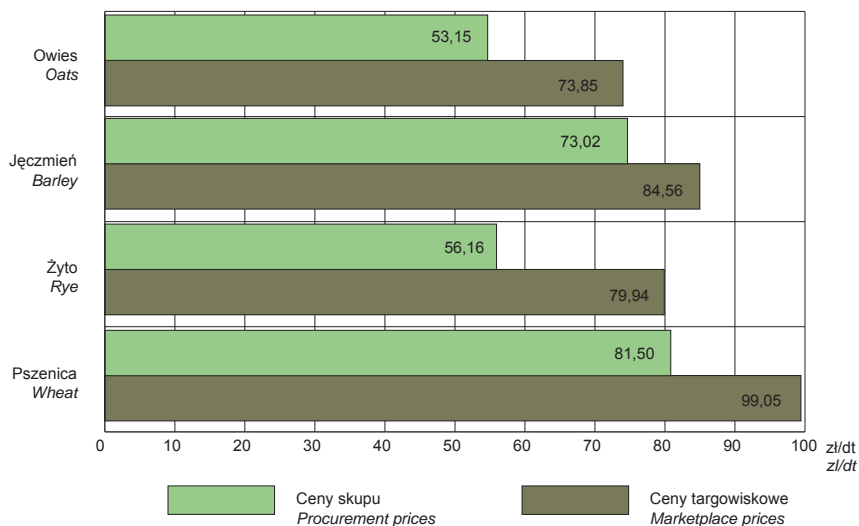
PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS

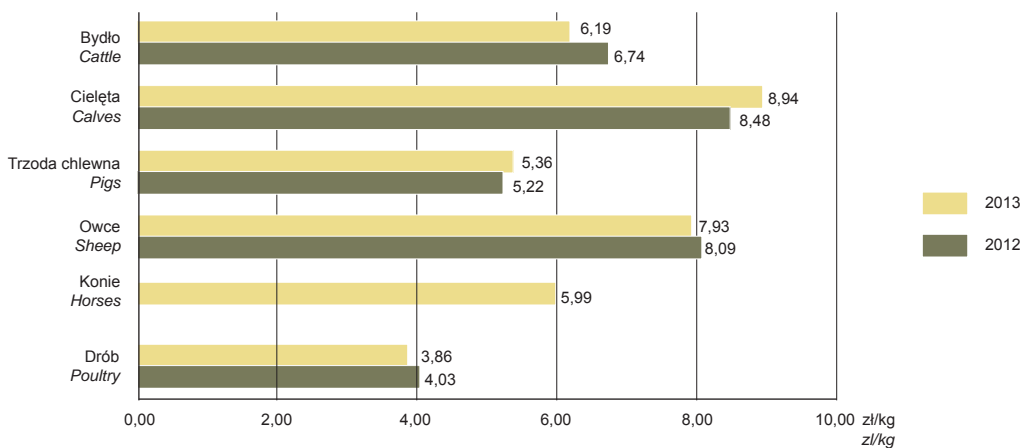
SKUP I PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZIARNA ZBÓŻ (bez siewnego)
PROCUREMENT AND AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF CEREAL GRAIN (excluding sowing)

PRZECIĘTNE CENY SKUPU I CENY TARGOWISKOWE W 2013 R.
AVERAGE PROCUREMENT PRICES AND MARKETPLACE PRICES IN 2013

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ŻYWCA RZEŹNEGO
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF ANIMALS FOR SLAUGHTER

ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH I WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH W KG
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND IN KG

